

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/95

URBROJ: 65-19-08

Zagreb, 24. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/95*65-19-08**Hs

P.Z.E. br. 656

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. listopada 2019. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Gordana Jandroković

P.Z.E. br. 656

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-01/63
Urbroj: 50301-25/27-19-7

Zagreb, 24. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/95*65-19-07**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 25-10-2019		
Klasifikacijski ozn. broj	Org. jed.	
022-03/19-01/95	25	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-19-07	1	CD

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. se. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
mr. se. Andrej Plenković

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Članak 1.

U Zakonu o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/11, 143/12, 148/13 i 56/15) članak 1.a mijenja se i glasi:

"Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

1. Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17. 12. 2011.)
2. Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.)
3. Direktiva 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21. 5. 2016.)."

Članak 2.

U članku 15. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izvršava se u pravilu u ustanovi socijalne skrbi, a može se izvršavati i u udrugama specijaliziranim za djecu s problemima u ponašanju i kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu po posebnom propisu, sukladno njihovom pojedinačnom programu postupanja. Mjesto izvršavanja odgojne mjere moguće je prema procjeni stručnog tima promijeniti."

Članak 3.

Članak 30. mijenja se i glasi:

"Kazna maloljetničkog zatvora ne može se izvršiti ako protekne:

- deset godina od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju duljem od pet godina
- šest godina od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju duljem od tri godine
- četiri godine od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju do tri godine."

Članak 4.

U članku 37. stavku 3. riječ: "Vrhovnom" zamjenjuje se riječima: "Visokom kaznenom".

Članak 5.

U članku 39. stavku 1. iza riječi: "županijskim sudovima" dodaju se riječi: " i Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske".

Članak 6.

Članak 40. briše se.

Članak 7.

U članku 45. stavku 5. prvoj rečenici riječ: "Vrhovnog" zamjenjuje se riječima: "Visokog kaznenog".

Članak 8.

U članku 46. stavku 3. riječ: "Vrhovnog" zamjenjuje se riječima: "Visokog kaznenog".

Članak 9.

U članku 48. stavku 2. iza riječi: "članka 53.," dodaju se riječi: "članka 53.a stavaka 3. do 7., članka 53.b,".

Članak 10.

Iza članka 53. dodaju se članci 53.a i 53.b koji glase:

"Članak 53.a

(1) Pouka o pravima maloljetnika, uz sadržaj pouke o pravima iz članka 108.a stavka 1., članka 208.a stavka 2. i članka 239. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17), mora sadržavati i obavijesti o:

1. pravu da roditelju, skrbniku ili drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik ili posebnom skrbniku iz stavka 5. ovoga članka bude uručena ili dostavljena ista pouka o pravima koja se uručuje ili dostavlja maloljetniku
2. tome da su izvidi kaznenih djela i postupak prema maloljetniku tajni
3. pravu na pratnju roditelja, skrbnika ili druge odgovarajuće odrasle osobe iz članka 53.b stavka 3. ovoga Zakona koju je izabrao maloljetnik ili posebnog skrbnika iz članka 53.b stavka 4. ovoga Zakona tijekom izvida i postupka prema maloljetniku

4. tome da će se u postupku prema maloljetniku pribaviti podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama

5. pravu na liječnički pregled, uključujući pravo na liječničku pomoć, ako mu je oduzeta sloboda

6. tome da mu mogu biti određene mjere opreza ili privremene mjere, a kao krajnja mjera istražni zatvor, sukladno odredbama ovoga Zakona

7. pravu da mu se ne može suditi u odsutnosti

8. pravu na podnošenje pravnih lijekova.

(2) Maloljetnika će se uvijek na njemu razumljiv način usmeno poučiti o značenju prava iz pouke. Dužnost je tijela koje poduzima radnju uvjeriti se da je maloljetnik pouku o pravima razumio.

(3) Pouka o pravima maloljetnika uručuje se ili dostavlja i roditelju ili skrbniku maloljetnika.

(4) Ako su oba roditelja ili skrbnik nedostupni ili njihov identitet nije poznat ili postoje okolnosti zbog kojih bi se znatno ugrozio kazneni postupak ili je to u suprotnosti s najboljim interesom maloljetnika, pouka o pravima maloljetnika uručit će se ili dostaviti drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je izabrao maloljetnik i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju.

(5) Ako maloljetnik nije izabrao drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako u odnosu na tu drugu odgovarajuću odraslu osobu koju je izabrao maloljetnik postoje okolnosti iz stavka 4. ovoga članka zbog kojih tu osobu nije prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju, to tijelo će zatražiti imenovanje posebnog skrbnika maloljetniku kojem će uručiti ili dostaviti pouku o pravima maloljetnika.

(6) Ako prestanu postojati okolnosti iz stavka 4. ovoga članka, tijelo koje provodi radnju uručit će ili dostaviti pouku o pravima maloljetnika roditelju ili skrbniku maloljetnika.

(7) Tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju zabilježit će na zapisnik da prihvaća drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, kao i njezine osobne podatke. Ako to tijelo nije prihvatilo drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, na zapisnik će zabilježiti razloge neprihvatanja, a u kojem slučaju će zabilježiti osobne podatke posebnog skrbnika iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 53.b

(1) Maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika tijekom ispitivanja pred sudom i sudskog postupka.

(2) Ako je to u najboljem interesu maloljetnika i ako nazočnost roditelja ili skrbnika neće ugroziti kazneni postupak, maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika i tijekom drugih radnji u postupku kojima je prisutan.

(3) Ako su oba roditelja ili skrbnik nedostupni ili njihov identitet nije poznat ili postoje okolnosti zbog kojih bi se znatno ugrozio kazneni postupak ili je pratnja roditelja ili skrbnika u suprotnosti s najboljim interesom maloljetnika, maloljetnik ima pravo na pratnju druge odgovarajuće odrasle osobe koju je sam izabrao i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju.

(4) Ako maloljetnik nije izabrao drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako u odnosu na tu drugu odgovarajuću odraslu osobu koju je izabrao maloljetnik postoje okolnosti iz stavka 3. ovoga članka, zbog kojih tu osobu nije prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju, to tijelo će zatražiti imenovanje posebnog skrbnika maloljetniku za pratnju tijekom radnji sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka.

(5) Ako prestanu postojati okolnosti iz stavka 3. ovoga članka, maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika tijekom nastavka ispitivanja pred sudom, odnosno sudskog postupka.

(6) Tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju zabilježit će na zapisnik da prihvaća drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 3. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, kao i njezine osobne podatke. Ako to tijelo nije prihvatilo drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 3. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, na zapisnik će zabilježiti razloge neprihvatanja, a u kojem slučaju će zabilježiti osobne podatke posebnog skrbnika iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Ako maloljetnik izjavi da ne želi pratnju roditelja, skrbnika, druge odgovarajuće odrasle osobe iz stavka 3. ovoga članka ili posebnog skrbnika iz stavka 4. ovoga članka, tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju dužno ga je upoznati na jednostavan i razumljiv način sa značenjem prava na pratnju i posljedicama odricanja od tog prava. Ako maloljetnik i dalje ne želi pratnju, tijelo može nastaviti s postupkom ili provođenjem radnje. Odricanje maloljetnika od prava na pratnju mora se zabilježiti u zapisnik, a ako se radnja snima, mora se zabilježiti i snimkom."

Članak 11.

U članku 54. stavku 1. riječi: "prvog ispitivanja" zamjenjuju se riječima: "prve radnje poduzete zbog postojanja osnova sumnje da je počinio kazneno djelo".

Stavak 6. mijenja se i glasi:

"(6) U slučaju postupanja protivno stavku 1. ovoga članka, zapisnici i snimka ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku."

Članak 12.

U članku 55. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, maloljetnika se može vezati ako je opasan po vlastiti ili tuđi život ili sigurnost. Vezivanje maloljetnika je mjera koja se primjenjuje kao krajnje sredstvo i samo dok je maloljetnik opasan."

U stavku 4. riječi: "članka 175." brišu se.

Članak 13.

U članku 61. stavku 8. prvoj rečenici riječ: "Vrhovnog" zamjenjuje se riječima: "Visokog kaznenog".

U drugoj rečenici iza riječi: "vijeće" dodaju se riječi: "Vrhovnog suda Republike Hrvatske".

Članak 14.

U članku 63. iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

"(8) Tijelo koje provodi radnju ili vodi postupak dužno je uhićenom maloljetniku bez odlaganja osigurati liječnički pregled kad posebne okolnosti vezano uz zdravstveno stanje maloljetnika opravdavaju takav pregled ili na zahtjev maloljetnika, branitelja ili roditelja, skrbnika i druge odgovarajuće odrasle osobe koju je maloljetnik izabrao i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika. Rezultati i zaključak liječničkog pregleda daju se u pisanom obliku te se uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja sposobnosti maloljetnika da bude ispitan i da sudjeluje u drugim dokaznim radnjama."

Članak 15.

U članku 66. stavku 2. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi:

"Maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navrší osamnaest godina života ostaje smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to u skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim."

Članak 16.

U članku 75. stavku 5. točki 2. iza riječi: "sjednice vijeća" dodaju se riječi: "ili rasprave".

Članak 17.

Članak 76. mijenja se i glasi:

"(1) Policija provodi ispitivanje maloljetnika prema odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje kazneni postupak.

(2) Ako maloljetnik nije ispitan po policiji ili po sucu za mladež prema članku 63. ovoga Zakona, ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji.

(3) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, maloljetnik mora biti ispitan po državnom odvjetniku ili sucu za mladež.

(4) Ispitivanje maloljetnika koje provodi policija i državni odvjetnik snima se audio-video uređajem."

Članak 18.

U članku 77. stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Nakon što je maloljetnik ispitan, dokaznim radnjama mogu biti prisutni maloljetnik i branitelj. O poduzimanju dokazne radnje bit će prije njezinog poduzimanja obaviješten maloljetnik i branitelj, osim ako radnja ne trpi odgodu. Tijelo koje provodi radnju može odobriti da radnji, uz osobe navedene u članku 53.b ovoga Zakona, budu nazočni žrtva ili oštećenik."

Članak 19.

U članku 78. stavku 3. riječ: "i" zamjenjuje se riječju: "ili".

Članak 20.

U članku 83. stavku 3. na kraju rečenice briše se točka i dodaju se riječi: "ili raspravu."

Članak 21.

Iza članka 83. dodaje se članak 83.a koji glasi:

"Članak 83.a

Sud će na temelju izvješća stručnog suradnika, centra za socijalnu skrb ili drugih stručnih osoba ili tijela utvrditi jesu li tijekom trajanja postupka nastupile značajne promjene u odnosu na podatke iz članka 78. ovoga Zakona."

Članak 22.

U članku 84. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Na sjednicu vijeća pozvat će se državnog odvjetnika, maloljetnika, branitelja, roditelje maloljetnika, odnosno skrbnika, žrtvu i oštećenika, predstavnika centra za socijalnu skrb i stručnog suradnika suda."

Članak 23.

U članku 89. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Troškovi pribavljanja podataka potrebnih za ocjenu psihofizičke razvijenosti maloljetnika i podataka o osobnim i obiteljskim prilikama maloljetnika, troškovi liječničkog pregleda koji nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem i troškovi audio-video snimanja ispitivanja maloljetnika padaju na teret državnog proračuna."

Članak 24.

U članku 90. stavak 5. briše se.

Članak 25.

U članku 91. stavku 2. riječ: "presudu" zamjenjuje se riječju: "odluku".

Članak 26.

Članak 99. mijenja se i glasi:

"(1) Kada se ispituju uvjeti predviđeni u ovom Zakonu za obustavu izvršenja odgojne mjere ili za zamjenu odgojne mjere (članak 15. stavak 3., članak 16. stavak 2., članak 17. stavak 4., članci 18. i 20. ovoga Zakona), ili za odluku prema članku 10. stavku 6., članku 13. stavku 5., člancima 14. i 21. ovoga Zakona, o tome odlučuje vijeće suda za mladež koji je u prvom stupnju donio rješenje o odgojnoj mjeri, po službenoj dužnosti ili na prijedlog maloljetnika ili njegovog zakonskog zastupnika, državnog odvjetnika, ravnatelja ustanove, upravitelja odgojnog zavoda, ili službe koja provodi pojačani nadzor nad maloljetnikom.

(2) Stručni suradnik u sudu obavlja po uputi suca pojedine radnje radi pripremanja odluke suda iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Prije donošenja odluke sud će u sjednici vijeća, ispitati maloljetnika, roditelja ili skrbnika maloljetnika ili druge osobe, pročitati će pribavljena izvješća od ustanove u kojoj maloljetnik izvršava zavodsku mjeru, od centra za socijalnu skrb ili drugih tijela ili ustanova. O prijedlogu iz stavka 1. ovoga članka mišljenje će dati državni odvjetnik.

(4) Sjednicu vijeća iz stavka 3. ovoga članka sud će održati u roku od 15 dana od podnesenog prijedloga.

(5) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka maloljetnik ili njegov zakonski zastupnik može ponovno staviti protekom roka od tri mjeseca.

(6) Ako nije udovoljeno uvjetima za obustavu izvršenja ili zamjenu odgojne mjere, nastavlja se izvršenje izrečene odgojne mjere bez donošenja posebnog rješenja. Ako sud, s obzirom na postignuti uspjeh, odluči obustaviti ili zamijeniti odgojnu mjeru donosi rješenje protiv kojeg žalbu mogu podnijeti osobe navedene u članku 90. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona u roku od osam dana. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

(7) Rješenje o uvjetnom otpustu s izvršavanja zavodske odgojne mjere sud za mladež će po pravomoćnosti dostaviti ustanovi, odnosno tijelu u kojem se odgojna mjera izvršavala te policijskoj upravi i centru za socijalnu skrb mjesta prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika."

Članak 27.

U članku 111. stavku 3. prvoj rečenici riječ: "Vrhovnog" zamjenjuje se riječima: "Visokog kaznenog".

U drugoj rečenici iza riječi: "vijeće" dodaju se riječi: "Vrhovnog suda Republike Hrvatske".

Članak 28.

U članku 121. stavku 3. prvoj rečenici riječ: "Vrhovnog" zamjenjuje se riječima: "Visokog kaznenog".

U drugoj rečenici iza riječi: "vijeće" dodaju se riječi: "Vrhovnog suda Republike Hrvatske".

ZAVRŠNA ODREDBA**Članak 29.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članaka 4. do 8., članka 13., članka 27. i 28. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2020. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/11, 143/12, 148/13 i 56/15; u daljnjem tekstu: ZSM) donesen je 2011. godine, a stupio je na snagu 1. rujna 2011. godine. Od svoga donošenja ZSM mijenjan je i dopunjavan tri puta. Prve izmjene i dopune nastupile su 2012. godine (Narodne novine, broj 143/12), radi potrebe usklađivanja s Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18; u daljnjem tekstu: KZ) i unaprjeđenja pojedinih zakonskih odredbi, sukladno potrebama prakse. Druge izmjene i dopune uslijedile su 2013. godine (Narodne novine, broj 148/13) kao rezultat sadržajnog usklađivanja s izmjenama unesenim u Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17; u daljnjem tekstu: ZKP). Izmjene iz 2015. godine (Narodne novine, broj 56/15) u prvom su redu rezultat potreba na koje je ukazala praksa primjene ZSM-a, dok preostale izmjene i dopune predstavljaju uklanjanje uočenih nejasnoća i terminološko usklađivanje zakonskog teksta.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona predlažu se četvrte izmjene i dopune ZSM-a, razlog kojih je prvenstveno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije kroz transponiranje i implementaciju Direktive (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016.) – u daljnjem tekstu: Direktiva.

Uz navedeno, bilo je potrebno izvršiti usklađivanje ZSM-a s recentnim izmjenama i dopunama ZKP-a (Narodne novine, broj 70/17), kojima je u članku 208. a uvedeno policijsko ispitivanje osumnjičenika kao radnja s dokaznom snagom. Također je bilo potrebno odredbe ZSM-a uskladiti s odredbama Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16 i 67/18) o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.

Zaključno, predmetom četvrtih izmjena i dopuna ZSM-a je i otklanjanje nedostataka i dvojbi koje proizlaze iz zakonskog teksta, a koje su uočene njegovom primjenom u praksi.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim izmjenama i dopunama ZSM-a osigurat će se transponiranje odredbi Direktive i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s istom. Kao posljedica navedene transpozicije, u ZSM će se uvesti nova postupovna jamstva za maloljetnike koji su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima i time će se ojačati njihov procesni položaj kao i njihovo sudjelovanje u postupku.

Direktivom utvrđuju se postupovna jamstva kojima će se osigurati da djeca odnosno osobe mlade od 18 godina, kada su osumnjičeni ili optuženi u kaznenom postupku mogu razumjeti i pratiti taj postupak, ostvarivati pravo na pošteno suđenje, spriječiti djecu da ponove kazneno djelo te potaknuti njihova društvena integracija. Iako je maloljetničko kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske već u velikoj mjeri usklađeno s odredbama predmetne Direktive, ipak je bilo potrebno učiniti određene izmjene i dopune u odnosu na procesni položaj maloljetnika.

S tim u vezi, predlagatelj Konačnim prijedlogom zakona predlaže unijeti u ZSM odredbe o sadržaju pouke o pravima maloljetnika (stavci 1. i 2. novog članka 53.a ZSM-a), u svrhu transponiranja članka 4. Direktive. Propisana pouka o pravima maloljetnika predstavlja proširenje sadržaja pouke o pravima propisane člankom 108.a stavkom 1., člankom 208.a stavkom 2. i člankom 239. stavkom 1. ZKP-a, ovisno o stadiju postupka, na način da se pouka dopunjuje pravima koja pripadaju maloljetniku, sukladno članku 4. stavku 1. Direktive. Također se detaljnije propisuje način na koji maloljetnik mora biti poučen o značenju svojih prava, a radi transponiranja članka 4. stavka 2. Direktive.

Nastavno, kroz stavke 3. do 7. članka 53.a ZSM-a uvodi se obveza informiranja nositelja roditeljske odgovornosti o pravima maloljetnika, odnosno uručenje ili dostava pouke o pravima maloljetnika roditelju ili skrbniku koji je maloljetniku ranije rješenjem postavljen kao nositelj roditeljske odgovornosti, te se propisuju okolnosti u kojima se informacije tj. pouka o pravima maloljetnika daje drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnom skrbniku, sve u cilju transponiranja članka 5. Direktive.

Novi članak 53.b, kojim se predlaže transponiranje članka 15. Direktive, propisuje pravo maloljetnika na pratnju roditelja, skrbnika koji je maloljetniku ranije rješenjem postavljen kao nositelj roditeljske odgovornosti ili druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika tijekom postupka. Tijekom ispitivanja pred sudom i sudskog postupka maloljetnik uvijek može ostvariti navedeno pravo, dok je tijekom drugih radnji u postupku ostvarivanje prava na pratnju uvjetovano na način da mora biti u najboljem interesu maloljetnika i da nazočnost roditelja ili skrbnika neće ugroziti kazneni postupak. Također se propisuju okolnosti pod kojima će maloljetnik imati pravo na pratnju druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika i uvjeti pod kojim se maloljetnik može odreći prava na pratnju.

Primjena članka 53.a stavaka 3. do 7. i članka 53.b ZSM-a isključena je u postupku prema počinitelju koji je u vrijeme postupka navršio 21 godinu života.

U svrhu transponiranja članka 6. Direktive predlažu se izmjene u članku 54. ZSM-a na način da se obvezna obrana za maloljetnika pomakne u najraniju fazu postupka. Radi transponiranja članka 7. Direktive propisuje se obveza sudu da temeljem izvješća stručnog suradnika, centra za socijalnu skrb ili drugih stručnih osoba ili tijela utvrdi jesu li tijekom trajanja postupka nastupile značajne promjene u odnosu na podatke iz članka 78. ZSM-a, kao i obveza stručnom suradniku, centru za socijalnu skrb ili drugim stručnim osobama ili tijelima da navedeno izvješće izrade. U vezi s tim, mijenja se i članak 84. stavak 1. ZSM-a navođenjem da će se na sjednicu vijeća pozvati i predstavnika centra za socijalnu skrb i stručnog suradnika suda.

Predlaže se i dopuna članka 63. ZSM-a kako bi zahtjevi iz članka 8. Direktive, koji se odnose na liječnički pregled uhićenog maloljetnika, kao i bilježenje zaključaka i korištenje rezultata liječničkog pregleda, bili ugrađeni u domaće zakonodavstvo.

Transpozicija članka 12. stavka 3. Direktive osigurava se propisivanjem da će maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navršiti 18 godina života ostati smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to u skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim. Transpozicija članka 22. Direktive, sukladno kojem države članice snose troškove koji nastaju zbog primjene članaka 7., 8. i 9. Direktive, bez obzira na ishod postupka, osim, u pogledu troškova nastalih primjenom članka 8. Direktive, ako su ti troškovi pokriveni zdravstvenim osiguranjem, provodi se dodavanjem odgovarajućeg stavka 3. u članak 89. ZSM-a.

Predloženim izmjenama i dopunama ZSM-a također će se izvršiti usklađivanje s recentnim izmjenama ZKP-a te ukloniti dvojbe koje su se pojavile u praksi, jasnim propisivanjem kako se odredbe o policijskom ispitivanju osumnjičenika, kao radnji s dokaznom snagom, primjenjuju i u postupku prema maloljetniku.

Naime, osim usklađivanja ZSM-a s Direktivom, potrebno je izvršiti usklađivanje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17), koji uvodi policijsko ispitivanje osumnjičenika kao radnju s dokaznom snagom. S tim u vezi, izmijenjen je članak 76. ZSM-a na način da ispitivanje maloljetnika provodi policija prema odredbama ZSM-a i zakona kojim se uređuje kazneni postupak. Ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji, u situaciji kad maloljetnik nije ispitan po policiji ili po sucu za mladež. Ipak, za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, maloljetnik mora biti ispitan po državnom odvjetniku ili sucu za mladež, kako bi se osiguralo da u postupku za teža kaznena djela uvijek bude provedena formalna dokazna radnja ispitivanja maloljetnika.

Također su izvršene izmjene u članku 1.a ZSM-a na način da je Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) zamijenjena Direktivom 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP. Navedena izmjena u popisu pravnih akata Europske unije koji se Zakonom o sudovima za mladež prenose u pravni poredak Republike Hrvatske ne iziskuje prateće izmjene i dopune u sadržaju odredbi ZSM-a kojima bi se transponirala Direktiva 2012/29/EU, iz razloga što je ta direktiva već transponirana u pravni poredak Republike Hrvatske kroz ZKP, čija je supsidijarna primjena propisana člankom 3. ZSM-a.

Preostale predložene izmjene i dopune rezultat su potreba na koje je ukazala praksa, a istima će se otkloniti uočeni nedostaci i dvojbe koje proizlaze iz zakonskog teksta te se izvršiti usklađivanje s mjerodavnim nacionalnim pravom. Kao najvažnije treba istaknuti sljedeće izmjene:

S obzirom da je ZSM zadržao rokove zastare izvršenja maloljetničkog zatvora iz Zakona o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 111/97, 27/98 i 12/02), odnosno rokove tzv. relativne zastare, a KZ više ne razlikuje relativnu i apsolutnu zastaru, bilo je potrebno navedeno usklađivanje izvršiti i u ZSM-u.

Predlažu se i izmjene po pitanju ovlaštenja za vezivanje maloljetnika. Prema dosad važećoj odredbi stavka 3. članka 55. ZSM-a vezivanje maloljetnika bilo je uvjetovano opasnošću počinitelja koji je sumnjiv da je počinio kazneno djelo s elementima nasilja.

Predložena izmjena više ne veže ovlast za vezivanje maloljetnika samo uz kaznena djela nasilja, već je ono dozvoljeno neovisno o vrsti kaznenog djela, ako je maloljetnik opasan po vlastiti ili tuđi život ili sigurnost. Vezivanje je i dalje propisano kao iznimka u postupanju prema maloljetniku, a može se primijeniti samo kao krajnje sredstvo i samo dok je maloljetnik opasan.

U članku 55. ZSM-a također se predlaže izmjena u pogledu dostave odluka i drugih dopisa maloljetniku, na način da se u stavku 4. upućuje na odgovarajuću primjenu odredaba ZKP-a, izuzev odredbe članka 167. stavka 2. ZKP-a i uz rezervu da se maloljetniku odluke neće dostavljati isticanjem na oglasnoj ploči suda.

U članku 75. stavku 5. točki 2. i članku 83. stavku 3. izvršene su dopune kako bi iz zakonskog teksta bilo nedvojbeno razvidno da sjednica vijeća nije obvezan stadij postupka prema maloljetniku, već je predsjednik vijeća, po primitku prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije, ovlašten donijeti odluku o određivanju sjednice vijeća ili rasprave.

Članak 77. stavak 4. ZSM-a bilo je potrebno izmijeniti u odnosu na obavještanje o poduzimanju dokazne radnje, propisivanjem da će, uz branitelja, obaviješten biti i maloljetnik.

U odnosu na povjeravanje prikupljanja podataka potrebnih za ocjenu psihofizičke razvijenosti maloljetnika i podataka o osobnim i obiteljskim prilikama, umjesto kumulativnog propisivanja, predlaže se alternativno propisivanje povjeravanja prikupljanja navedenih podataka stručnom suradniku ili centru za socijalnu skrb, a radi osiguranja poštivanja načela hitnosti postupka iz članka 4. ZSM-a.

U članku 90. ZSM-a briše se odredba o pozivanju maloljetnika na sjednicu vijeća drugostupanjskog suda (stavak 5.). Obzirom da ZKP predviđa povoljnije rješenje ovoga pitanja, jer propisuje da će se o sjednici vijeća izvijestiti stranke ako je neka od stranaka u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevala da bude izviještena o sjednici, a predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari, predlaže se brisanje stavka 5. članka 90. ZSM-a, a kako bi se na pitanje nazočnosti maloljetnika na sjednici vijeća drugostupanjskog suda supsidijarno primjenjivala odredba članka 475. stavka 2. ZKP-a, koja je povoljnija za maloljetnika.

U članku 91. stavku 2. ZSM-a bilo je potrebno riječ "presudu" zamijeniti višim rodnim pojmom "odluku", koji pojam svojim značenjem obuhvaća i presudu i rješenje.

Predloženi tekst izmijenjenog članka 99. ZSM-a jasno regulira da se, ako nije udovoljeno uvjetima za obustavu izvršenja ili zamjenu odgojne mjere, izvršenje izrečene odgojne mjere nastavlja bez donošenja posebnog rješenja, a ako sud odluči obustaviti ili zamijeniti odgojnu mjeru, donijet će o tome rješenje.

Predloženim izmjenama i dopunama u člancima 37., 39., 40., 45., 46., 61., 111. i 121. ZSM-a provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Izmjene u članku 1.a ZSM-a izvršene su u točki 2. na način da je Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP), zamijenjena Direktivom 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP. Navedenu izmjenu bilo je potrebno učiniti iz razloga što je Okvirna odluka Vijeća 2001/220/PUP prestala važiti, a na snagu je stupila Direktiva 2012/29/EU.

Direktiva 2012/29/EU je već transponirana u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17). Obzirom da se sukladno članku 3. ZSM-a, ZKP supsidijarno primjenjuje na sva pitanja koja nisu drugačije propisana ZSM-om, slijedom navedenog nije bilo potrebe vršiti izmjene i dopune ZSM-a u svrhu transponiranja Direktive 2012/29/EU, već samo navedenu direktivu uvrstiti u popis iz članka 1.a ZSM-a.

U točki 3. članka 1.a ZSM-a, radi usklađenja koje je izvršeno ovim izmjenama i dopunama, u popis pravnih akata Europske unije koji se Zakonom o sudovima za mladež prenose u pravni poredak Republike Hrvatske bilo je potrebno uvrstiti Direktivu 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima.

Uz članak 2.

Ovom odredbom je propisano da se odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu, koju će sud izreći kad je maloljetnika potrebno izdvojiti iz sredine u kojoj živi i u pravilu se izvršava u ustanovi socijalne skrbi, može izvršavati i kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu po posebnom propisu, sukladno njihovom pojedinačnom programu postupanja.

Uz članak 3.

U ZSM-u su zadržani zastarni rokovi izvršenja maloljetničkog zatvora iz članka 29. Zakona o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 111/97, 27/98 i 12/02), odnosno rokovi tzv. relativne zastare. Obzirom da je KZ napustio razlikovanje relativne i apsolutne zastare, uz istovremeno produljenje svih zastarnih rokova, bilo je potrebno izvršiti navedeno usklađivanje i u ZSM-u.

Uz članak 4.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, propisivanjem da će se u Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske ustrojiti vijeće za mladež. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 5.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, propisivanjem da će suce za mladež u Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske postavljati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 6.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, na način da se članak 40. ZSM-a briše. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 7.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 8.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 9.

Predloženom izmjenom transponira se odredba članka 2. stavka 3. Direktive sukladno kojoj države članice mogu odlučiti ne primjenjivati ovu Direktivu kada počinitelj napuni 21 godinu. Obzirom da je u članku 48. stavku 2. ZSM-a propisano koje odredbe ZSM-a se ne primjenjuju u postupku prema počinitelju koji je u vrijeme postupka navršio 21 godinu života, predlaže se navedenu odredbu dopuniti pravima iz članka 53.a stavka 3. do 7. i članka 53.b te na taj način isključiti njihovu primjenu na počinitelje starije od 21 godinu života.

Uz članak 10.

Člankom 53.a unose se u ZSM odredbe o pouci o pravima maloljetnika (stavci 1. i 2.), u svrhu transponiranja članka 4. Direktive. Stavkom 1. propisuje se sadržaj pouke o pravima maloljetnika, kojom poukom se maloljetniku na jednom mjestu propisuju sva prava koja mu pripadaju ovisno o stadiju postupka, na način da je sadržaj pouke o pravima propisan člankom 108.a stavkom 1., člankom 208.a stavkom 2. i člankom 239. stavkom 1. ZKP-a, dodatno dopunjen pravima koja pripadaju maloljetniku sukladno članku 4. stavku 1. Direktive.

Način poučavanja maloljetnika o značenju njegovih prava propisan je stavkom 2. članka 53.a, kojim se transponira članak 4. stavak 2. Direktive. Zbog ranjivosti maloljetnika, koja proizlazi iz njegove mlade dobi, propisano je da će se maloljetnika, uz dostavu ili uručenje pouke o pravima, uvijek i usmeno poučiti o značenju prava iz pouke, na način koji će mu biti razumljiv, a tijelo koje poduzima radnju dužno je uvjeriti se da je maloljetnik pouku o pravima razumio.

Stavcima 3. do 6. članka 53.a transponira se članak 5. Direktive, koji propisuje obvezu informiranja nositelja roditeljske odgovornosti o pravima maloljetnika, odnosno uručenje ili dostavu pouke o pravima maloljetnika roditelju ili skrbniku koji je maloljetniku ranije postavljen kao nositelj roditeljske odgovornosti i posjeduje rješenje o postavljanju, kao i okolnosti u kojim se informacije tj. pouka o pravima maloljetnika daje drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnom skrbniku.

Novi članak 53.b, kojim se transponira članak 15. Direktive, propisuje pravo maloljetnika na pratnju roditelja, skrbnika koji je maloljetniku ranije postavljen kao nositelj roditeljske odgovornosti i posjeduje rješenje o postavljanju ili druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika tijekom postupka. Stavak 1. regulira pitanje pratnje maloljetnika pred sudom, a stavak 2. pitanje pratnje tijekom drugih radnji u postupku kojima je prisutan. Tijekom ispitivanja pred sudom i sudskog postupka maloljetnik uvijek može ostvariti navedeno pravo, dok se tijekom drugih radnji u postupku ostvarivanje prava na pratnju procjenjuje sukladno najboljem interesu maloljetnika uz uvjet da pratnja roditelja ili skrbnika odnosno njihova nazočnost neće ugroziti kazneni postupak.

Stavci 3., 4. i 5. propisuju okolnosti pod kojima će maloljetnik imati pravo na pratnju druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika i postupanje kad navedene okolnosti prestanu postojati.

Stavkom 7. u članku 53.a, kao i stavkom 6. u članku 53.b propisuje se obveza tijela koje vodi postupak ili provodi radnju da zabilježi na zapisnik osobne podatke druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, a koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika odnosno onih osoba kojima je uručena pouka o pravima ili su prisustvovala radnji u svojstvu pratnje. Također se propisuje i obveza tijelu koje vodi postupak ili provodi radnju da na zapisnik zabilježi, ako takvi razlozi postoje, razloge iz kojih nije prihvatilo drugu odgovarajuću osobu koju je izabrao maloljetnik.

Stavkom 7. u članku 53.b propisano je pod kojim se uvjetima maloljetnik može odreći prava na pratnju, kao prava koje mu pripada, u vidu upoznavanja sa značenjem prava na pratnju i posljedicama odricanja od tog prava te bilježenja odricanja. Maloljetnika ima pravo na odricanje od prava na pratnju, ako je upoznat sa značenjem tog prava i posljedicama odricanja od tog prava te ako je odricanje zabilježeno sukladno zakonu. Tada tijelo koje provodi radnju ili vodi postupak može nastaviti s radnjom, odnosno postupkom bez nazočnosti osobe koja bi pratila maloljetnika.

Novi članci 53. a i 53.b ZSM-a imaju veliku važnost za ostvarivanje ciljeva Direktive jer osiguravaju da maloljetnici koji su osumnjičeni ili optuženi u kaznenom postupku mogu razumjeti i pratiti taj postupak, da tijekom postupka, ako to žele i izaberu, imaju u pratnji osobu

od povjerenja koja će im olakšati sudjelovanje u postupku, te ostvarivati pravo na pošteno suđenje.

Uz članak 11.

Izmjene članka 54. ZSM-a predlažu se u svrhu transponiranja članka 6. Direktive koji regulira pravo na pomoć odvjetnika. Predloženom izmjenom članka 54. stavka 1. obvezna obrana za maloljetnika pomiče se u najraniju fazu postupka, odnosno maloljetnik mora imati branitelja od prve radnje poduzete zbog postojanja osnova sumnje da je počinio kazneno djelo. Stavak 6. članka 54. ZSM-a, koji regulira pitanje zakonitosti dokaza, izmijenjen je radi usklađivanja s predloženom izmjenom stavka 1. članka 54. ZSM-a.

Uz članak 12.

Izmijenjeni članak 55. stavak 3. ZSM-a propisuje pod kojim uvjetima se maloljetnika može vezati te predstavlja iznimku od stavka 2. istog članka ZSM-a, koji propisuje da se maloljetnika dovodi bez vezivanja.

Prema dosada važećoj odredbi stavka 3. članka 55. ZSM-a vezivanje maloljetnika bilo je uvjetovano opasnošću počinitelja koji je sumnjiv da je počinio kazneno djelo s elementima nasilja. Predložena izmjena stavka 3. više ne veže ovlast za vezivanje maloljetnika samo uz kaznena djela nasilja, već je ono dozvoljeno neovisno o vrsti kaznenog djela, ako je maloljetnik opasan po vlastiti ili tuđi život ili sigurnost pri čemu vezivanje i dalje ostaje propisano kao iznimka u postupanju prema maloljetniku te se primjenjuje samo kao krajnje sredstvo i samo dok je maloljetnik opasan.

Predložena izmjena stavka 3. članka 55. ZSM-a odgovara standardima koji proizlaze iz prakse Europskog suda za ljudska prava, sukladno kojima je primjena mjera prisile prema maloljetniku kroz vezivanje opravdana i dopuštena samo iznimno ako je maloljetnik opasan, pri čemu opasnost mora biti usmjerena na život ili sigurnost maloljetnika ili druge osobe, samo ako je nužna i samo dok traje navedena opasnost.

U članku 55. ZSM-a također se predlaže izmjena u pogledu dostave odluka i drugih dopisa maloljetniku, na način da se u stavku 4. briše upućivanje na konkretan članak ZKP-a (članak 175.). Ova izmjena predstavlja pravno rješenje sukladno kojem će se na dostavu odluka i drugih dopisa maloljetniku odgovarajuće primjenjivati odredbe ZKP-a, s razlikom da maloljetnika poziva državni odvjetnik za mladež ili sudac za mladež. Maloljetniku se odluke neće dostavljati isticanjem na oglasnoj ploči suda, niti će se primjenjivati odredba članka 167. stavka 2. ZKP-a.

Uz članak 13.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 14.

U članak 63. ZSM-a predlaže se dodati stavak 8., radi transpozicije članka 8. Direktive. Navedeni članak Direktive regulira pravo uhićenog maloljetnika na liječnički pregled koji se obavlja ili na inicijativu nadležnih tijela, posebno u slučajevima kada specifične zdravstvene indikacije opravdavaju takav pregled, ili na zahtjev maloljetnika, njegova odvjetnika, nositelja roditeljske odgovornosti ili druge odgovarajuće odrasle osobe odnosno posebnog skrbnika. Direktiva zahtijeva da se zaključak liječničkog pregleda zabilježi u pisanom obliku, a rezultati liječničkog pregleda uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja sposobnosti maloljetnika da bude podvrgnut ispitivanju ili drugim istražnim radnjama ili radnjama prikupljanja dokaza, ili drugim poduzetim ili predviđenim mjerama.

Uz članak 15.

U stavak 2. članka 66. ZSM-a dodaje se nova rečenica, kojom se transponira odredba članka 12. stavka 3. Direktive, a koja propisuje da kada maloljetnik u istražnom zatvoru navrší 18 godina, države članice predviđaju mogućnost da ta osoba, ako je to opravdano, ostane u odvojenom istražnom zatvoru u odnosu na druge odrasle osobe, uzimajući u obzir okolnosti te osobe i pod uvjetom da je to u skladu s najboljim interesom maloljetnika koji su u istražnom zatvoru s tom osobom.

Sukladno važećem članku 66. stavku 2. ZSM-a odvojenost maloljetnika u istražnom zatvoru od punoljetnih osoba osigurava se smještajem maloljetnika u zatvorenu zavodsku ustanovu. Do osnivanja zatvorenih zavodskih ustanova istražni zatvor određen maloljetniku izvršava se u posebnim zatvorskim jedinicama za maloljetnike u zatvorima u Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru, Zagrebu i u Kaznionici i zatvoru u Šibeniku koje su osnovane odlukom Ministra pravosuđa, od 22. svibnja 2013., klase: 730-02/13-01/45, urbroja: 514-07-01-02-01/5-13-17.

Transpozicija članka 12. stavka 3. Direktive provodi se propisivanjem da će maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navrší 18 godina života ostati smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to u skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim.

Uz članak 16.

Članak 75. stavak 5. točka 2., koji propisuje započinjanje kaznenog postupka prema maloljetniku, predlaže se dopuniti na način da je jasno propisano da kazneni postupak prema maloljetniku može započeti i određivanjem rasprave. Navedeno se predlaže obzirom da sjednica vijeća nije obvezan stadij postupka prema maloljetniku, već je predsjednik vijeća, po primitku prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije, ovlašten donijeti odluku o određivanju sjednice vijeća ili rasprave.

Uz članak 17.

Članak 76. u stavku 1. propisuje da ispitivanje maloljetnika provodi policija prema odredbama ZSM-a i zakona kojim se uređuje kazneni postupak. Navedena odredba uvedena je kao posljedica donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17) kojim je u članku 208. a uvedeno policijsko ispitivanje osumnjičenika kao

radnja s dokaznom snagom, i zbog potrebe usklađivanja ZSM-a s navedenom odredbom ZKP-a.

Stavak 2. regulira situaciju u kojoj maloljetnik nije ispitan po policiji ili po sucu za mladež prema članku 63. ZSM-a. U toj situaciji ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji.

U stavku 3. propisano je da za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, maloljetnik mora biti ispitan po državnom odvjetniku ili sucu za mladež, kako bi se osiguralo da u postupku za teža kaznena djela uvijek bude provedena formalna dokazna radnja ispitivanja maloljetnika.

Stavak 4. u bitnome odgovara dosadašnjem stavku 2. članka 76. ZSM-a, uz propisivanje da se ispitivanje maloljetnika snima i kad ga provodi policija, što je u skladu sa predloženim stavkom 1. članka 76.

Odredba važećeg stavka 3. članka 76. ZSM-a ispuštena je radi uklanjanja nedoumica oko toga koje procesne povrede dovode do nezakonitosti dokaza. Navedena odredba propisivala je kako zapisnik o ispitivanju maloljetnika ne može biti upotrijebljen kao dokaz ako ispitivanje nije snimljeno audio-video uređajem. Izostavljanje navedene odredbe imat će za posljedicu da će se na pitanje nezakonitosti ovoga dokaza primjenjivati odredbe ZKP-a, sukladno njegovoj supsidijarnoj primjeni, kojima je propisan veći broj razloga koji onemogućavaju uporabu određenog iskaza kao dokaza u postupku.

Uz članak 18.

Članak 77. stavak 4. ZSM-a izmijenjen je u odnosu na dosad važeći tekst u dijelu druge rečenice, koja se odnosi na obavještanje o poduzimanju dokazne radnje, propisivanjem da će, uz branitelja, obaviješten biti i maloljetnik. Navedena izmjena prati smisao prve rečenice istog članka i stavka, sukladno kojoj dokaznim radnjama, nakon što je maloljetnik ispitan, mogu biti prisutni maloljetnik i branitelj, a logična je uzimajući u obzir činjenicu da je maloljetnik, a ne njegov branitelj, stranka u postupku. Ujedno će se obavještanjem maloljetnika o poduzimanju dokazne radnje osigurati primjena konfrontacijskog načela i kontradiktornost postupka.

Također se predlaže izmjena treće rečenice članka 77. stavka 4. ZSM-a, vezano za odobravanje nazočnosti drugih osoba dokaznim radnjama. Budući da se pitanje pratnje maloljetnika tijekom svih faza postupka predlaže regulirati novim člankom 53.b, a sukladno članku 15. Direktive, novi tekst stavka 4. članka 77. ZSM-a sadrži pozivanje na navedeni članak. Tijelo koje provodi dokaznu radnju može i dalje odobriti da radnji budu nazočni žrtva ili oštećenik.

Uz članak 19.

Stavak 3. članka 78. ZSM-a propisuje kome državni odvjetnik može povjeriti prikupljanje podataka potrebnih za ocjenu psihofizičke razvijenosti maloljetnika i podataka o osobnim i obiteljskim prilikama. Umjesto kumulativnog propisivanja, predlaže se alternativno propisivanje povjeravanja prikupljanja navedenih podataka stručnom suradniku ili centru za socijalnu skrb, a radi osiguranja poštivanja načela hitnosti postupka iz članka 4. ZSM-a.

Uz članak 20.

Navedena dopuna članka 83. stavka 3. ZSM-a predložena je kako bi se učinilo jasnim i nedvojbenim da sjednica vijeća nije obvezni stadij postupka prema maloljetniku, već je predsjednik vijeća, po primitku prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije, ovlašten donijeti odluku o određivanju sjednice vijeća ili rasprave. Dopuna smisleno prati predloženu dopunu članka 75. stavka 5. točke 2. ZSM-a.

Uz članak 21.

Novi članak 83.a dodaje se u svrhu transponiranja članka 7. stavka 8. Direktive sukladno kojem države članice osiguravaju da se pojedinačna ocjena ažurira za vrijeme trajanja kaznenog postupka, u slučaju značajne promjene elemenata koji čine osnovu pojedinačne ocjene. Sukladno navedenom zahtjevu Direktive, propisuje se obveza sudu da temeljem izvješća stručnog suradnika, centra za socijalnu skrb ili drugih stručnih osoba ili tijela utvrdi jesu li tijekom trajanja postupka nastupile značajne promjene u odnosu na podatke iz članka 78. ZSM-a, kao i obveza stručnom suradniku, centru za socijalnu skrb ili drugim stručnim osobama ili tijelima da navedeno izvješće izrade.

Uz članak 22.

Izmjena članka 84. stavka 1. ZSM-a također je predložena u svrhu transponiranja članka 7. stavka 8. Direktive, navođenjem da će se na sjednicu vijeća pozvati i predstavnika centra za socijalnu skrb i stručnog suradnika suda. Navedeno propisivanje pozivanja na sjednicu vijeća, za razliku od dosad propisanog obavješćavanja o sjednici vijeća, kao i proširivanje kruga osoba koje se pozivaju i na stručnog suradnika suda, poticajno će djelovati na navedene osobe da osiguraju svoju nazočnost na sjednici vijeća te informiraju sud o eventualnim promjenama u odnosu na podatke iz članka 78. ZSM-a, što za sud može imati značajnu vrijednost pri donošenju odluke.

Uz članak 23.

Novim stavkom 3. članka 89. ZSM-a transponira se odredba članka 22. Direktive sukladno kojoj države članice snose troškove koji nastaju zbog primjene članka 7. (pravo na pojedinačnu ocjenu), članka 8. (pravo na liječnički pregled) i članka 9. (audiovizualno snimanje ispitivanja) Direktive, bez obzira na ishod postupka, osim, u pogledu troškova nastalih primjenom članka 8. Direktive, ako su ti troškovi pokriveni zdravstvenim osiguranjem.

Uz članak 24.

U članku 90. ZSM-a briše se stavak 5. koji je propisivao da će maloljetnik biti pozvan na sjednicu vijeća drugostupanjskog suda ako predsjednik vijeća ili vijeće ustanovi da bi njegova prisutnost bila korisna. Obzirom da ZKP u članku 475. stavku 2. predviđa povoljnije rješenje, jer propisuje da će se o sjednici vijeća izvijestiti stranke ako je neka od stranaka u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevala da bude izviještena o sjednici, a predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari, brisana je odredba stavka 5. članka 90. ZSM-a. Ovakvim propisivanjem postići će se da se na pitanje nazočnosti maloljetnika na sjednici vijeća drugostupanjskog suda supsidijarno primjenjuje odredba članka 475. stavka 2. ZKP-a, a sukladno općoj odredbi o primjeni prava iz članka 3. ZSM-a.

Uz članak 25.

Članak 91. stavak 2. ZSM-a odnosi se na situaciju u kojoj prvostupanjskom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera. Takva odluka po svojoj vrsti nije presuda već rješenje. Stoga je riječ "presudu" bilo potrebno zamijeniti višim rodnom pojmom "odluku", koji svojim značenjem obuhvaća i presudu i rješenje. Navedena izmjena ujedno predstavlja usklađivanje odredbe članka 91. stavka 2. ZSM-a unutar sebe, obzirom da odredba u istoj rečenici već koristi izraz "odluka" u odnosu na isto.

Uz članak 26.

Izmjena članka 99. ZSM-a, kojim je uređeno odlučivanje suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera, predložena je kako bi se otklonile dvojbe prilikom tumačenja propisa i neujednačenost prakse sudova u primjeni zakonskog teksta. Naime, uočeno je da su sudovi različito postupali u situaciji kada nije udovoljeno uvjetima za obustavu izvršenja ili zamjenu odgojne mjere, na način da su neki sudovi u navedenoj situaciji o tome donosili posebno rješenje, a neki nisu. Praktične dvojbe dijelom su uzrokovane i izmjenom stavka 5. članka 99. ZSM-a iz 2015. godine (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež, Narodne novine broj 56/15) sukladno kojoj izmjeni maloljetnik ili njegov zakonski zastupnik može ponovno staviti prijedlog iz stavka 1. toga članka protekom roka od tri mjeseca od pravomoćnosti prethodne odluke iz stavka 1. toga članka. Iz navedenog izričaja moguće je tumačiti da je sud dužan donijeti posebno rješenje i u situaciji kad nije udovoljeno uvjetima za obustavu izvršenja ili zamjenu odgojne mjere, odnosno kad izrečena odgojna mjera ostaje na snazi.

Izmijenjeni tekst članka 99. ZSM-a jasno regulira kada je sud dužan donijeti rješenje, a kada se izvršenje izrečene odgojne mjere nastavlja bez donošenja posebnog rješenja. Navedeno je postignuto brisanjem iz stavka 5. riječi "od pravomoćnosti prethodne odluke iz stavka 1. ovoga članka" i izmijenjenim tekstom stavka 6. koji izričito propisuje da se ako nije udovoljeno uvjetima za obustavu izvršenja ili zamjenu odgojne mjere, izvršenje izrečene odgojne mjere nastavlja bez donošenja posebnog rješenja, a ako sud odluči obustaviti ili zamijeniti odgojnu mjeru, donijet će o tome rješenje.

Izmjene u stavicama 1. i 3. članka 99. ZSM-a izvršene su radi preciziranja zakonskog teksta, a stavci 2., 4. i 7. ostali su nepromijenjeni u odnosu na dosad važeći tekst ZSM-a.

Uz članak 27.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 28.

Ovom odredbom provedeno je usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Stupanje ovog članka na snagu uređeno je prijelaznom i završnom odredbom, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske (1. siječnja 2020. godine).

Uz članak 29.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona.

Imajući u vidu mali broj izmjena i dopuna ZSM-a, predlagatelj smatra da je *vacatio legis* od osam dana od dana objave u Narodnim novinama dovoljan da se s odredbama ovoga Zakona upoznaju svi adresati na koje se isti odnosi.

Za članke ovoga Zakona kojima se provodi usklađivanje ZSM-a s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske stupanje na snagu je odgođeno do 1. siječnja 2020. godine u skladu s predviđenom početkom rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat uvažavanja prijedloga i primjedbi iznijetih između prvog i drugog čitanja.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je u tekstu Konačnog prijedloga izmijenio ili dodao sljedeće:

- dodaje se novi članak 2. kojim se mijenja članak 15. stavak 2. ZSM-a kojim se propisuje da se odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu, koja se u pravilu izvršava u ustanovi socijalne skrbi, može izvršavati i kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu po posebnom propisu, sukladno njihovom pojedinačnom programu postupanja

- u članku 9. kojim se mijenja članak 48. stavak 2. ZSM-a umjesto dodavanja riječi: "članka 53.a stavaka 3. do 6., članka 53.b," dodaju se riječi: "članka 53.a stavaka 3. do 7., članka 53.b,". Navedena razlika rezultat je izvršenih izmjena u članku 10. ovoga Zakona, odnosno dodavanja stavka 7. u članak 53.a ZSM-a

- u članku 10. kojim se dodaju članci 53. a i 53. b ZSM-a precizirana su prava maloljetnika obuhvaćena poukom o pravima na način da je pravo na dostavu ili uručenje pouke o pravima maloljetnika, kao i pravo na pratnju maloljetnika, propisano za drugu odgovarajuću odraslu osobu, prošireno na posebnog skrbnika

Stavkom 7. u članku 53.a, kao i stavkom 6. u članku 53.b ZSM-a propisuje se obveza tijela koje vodi postupak ili provodi radnju da zabilježi na zapisnik prihvaćanje druge odgovarajuće odrasle osobe koju je izabrao maloljetnik, kao i njezine osobne podatke. Ako to tijelo nije prihvatilo drugu odgovarajuću odraslu osobu koju je izabrao maloljetnik, na zapisnik će zabilježiti razloge neprihvatanja i osobne podatke posebnog skrbnika

- u članku 12. kojim se mijenja članak 55. stavak 3. ZSM-a dodano je izričito navođenje od koje odredbe ZSM-a se propisuje iznimka, a sukladno iznesenoj primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora. Konkretno, izmijenjeni članak 55. stavak 3. ZSM-a, koji propisuje pod kojim uvjetima se maloljetnika može vezati, predstavlja iznimku od stavka 2. istog članka ZSM-a, koji propisuje da se maloljetnika dovodi bez vezivanja

- u članku 14. kojim se propisuje liječnički pregled uhićenog maloljetnika određena je druga odgovarajuća odrasla osoba koja je ovlaštena zahtijevati takav pregled maloljetnika, navođenjem da je riječ o drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je maloljetnik izabrao i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili o posebnom skrbniku, obzirom na njegovu ulogu u postupku koja nastupa sukladno odredbama Zakona

- u članku 17. kojim se mijenja članak 76. stavak 1. ZSM-a umjesto pozivanja na Zakon o kaznenom postupku, odredba se, prema primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, općenito poziva na materiju koja se uređuje predmetnim zakonom, a u konkretnom slučaju na zakon kojim se uređuje kazneni postupak

- u članku 26. kojim se mijenja članak 99. stavak 1. ZSM-a iza navođenja brojeva članka 15. stavka 3., članka 16. stavka 2., članka 17. stavka 4., članaka 18. i 20. dodane su riječi "ovoga Zakona", sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, a radi jasnoće i preciznosti norme

- Konačni prijedlog zakona obuhvaća i izmjene i dopune članaka 37., 39., 40., 45., 46., 61., 111. i 121. ZSM-a kojima se ZSM usklađuje s odredbama Zakona o sudovima o nadležnosti Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske

- u članku 29. kojim je propisano stupanje na snagu ovoga Zakona, dodano je kako članci 4. do 8., članak 13., članak 27. i članak 28. ovoga Zakona stupaju na snagu 1. siječnja 2020. godine, a sukladno predviđenom početku rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Nije prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora o potrebi da se stavak 1. dodanog članka 53.a ZSM-a, ako je moguće, općenito poziva na odredbe Zakona o kaznenom postupku, kako buduće eventualne izmjene i dopune toga zakona ne bi utjecale na ZSM. Naime, dodanim člankom 53.a stavkom 1. ZSM-a transponira se članak 4. stavak 1. Direktive, odnosno propisuje se sadržaj pouke o pravima maloljetnika, i to na način da se sadržaj pouke o pravima propisan člankom 108.a stavkom 1., člankom 208.a stavkom 2. i člankom 239. stavkom 1. ZKP-a dodatno dopunjuje pravima koja pripadaju maloljetniku sukladno članku 4. stavku 1. Direktive. Tako se na jednom mjestu propisuju sva prava koja maloljetniku pripadaju ovisno o stadiju postupka, obzirom da članak 108.a stavak 1. ZKP-a propisuje sadržaj pouke o pravima uhićenika, članak 208.a stavak 2. ZKP-a sadržaj pouke o pravima osumnjičenika, a članak 239. stavak 1. ZKP-a sadržaj pouke o pravima okrivljenika. Radi jasnoće i preciznosti u propisivanju cjelovitog sadržaja pouke o pravima maloljetnika za svaki pojedini stadij postupka u članku 53.a stavku 1. ZSM-a potrebno je jasno pozivanje na

konkretne članke ZKP-a, uz navođenje naziva i broja službenog glasila u kojem je taj propis objavljen.

Svi ostali prijedlozi, primjedbe i mišljenja koji su dani na tekst Prijedloga zakona koji je usvojen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru usvojeni su i ugrađeni u tekst Konačnog prijedloga.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17. 12. 2011.)
- 2) Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) (SL L 82, 22. 3. 2001.).

Upućivanje u odgojnu ustanovu

Članak 15.

(1) Upućivanje u odgojnu ustanovu sud će izreći kad je maloljetnika potrebno izdvojiti iz sredine u kojoj živi i uz pomoć, brigu i nadzor odgojitelja i drugih stručnjaka omogućiti trajnije djelovanje na njegovu ličnost, ponašanje, razvoj i odgoj, osobito obrazovanjem i radnim osposobljavanjem.

(2) Odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izvršava se u pravilu u ustanovi socijalne skrbi, a može se izvršavati i u udrugama specijaliziranim za djecu s problemima u ponašanju, sukladno njihovom pojedinačnom programu postupanja, a mjesto izvršavanja odgojne mjere moguće je prema procjeni stručnog tima promijeniti.

(3) U odgojnoj ustanovi maloljetnik ostaje najmanje šest mjeseci, a najdulje dvije godine, s tim da sud mora svakih šest mjeseci u sjednici vijeća ispitati ima li osnove obustaviti izvršenje ove mjere ili je zamijeniti drugom odgojnom mjerom (članak 18. stavak 2.).

Zastara izvršenja maloljetničkog zatvora

Članak 30.

Kazna maloljetničkog zatvora ne može se izvršiti ako protekne:

- pet godina od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju duljem od pet godina,
- tri godine od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju duljem od tri godine,
- dvije godine od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju do tri godine.

Članak 37.

(1) U općinskim sudovima u sjedištu županijskog suda i u županijskim sudovima ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež (članak 45. stavak 1. do 4.) i sudaca za mladež (članak 45. stavak 7.).

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka u općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi i Virovitici za čije područje su županijski sudovi ustrojani kao stalne službe, ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež i sudaca za mladež.

(3) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ustrojiti će se vijeće za mladež (članak 45. stavak 5.).

Članak 39.

(1) Suca za mladež u općinskim i županijskim sudovima, vodeći računa o kriterijima iz članka 38. ovog Zakona, postavlja na vrijeme od pet godina, iz reda sudaca tih sudova, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(2) Državne odvjetnike za mladež, vodeći računa o kriterijima iz članka 38. ovog Zakona, postavlja na vrijeme od pet godina, iz reda državnih odvjetnika ili zamjenika državnih odvjetnika u tim državnim odvjetništvima, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.

(3) Nakon isteka pet godina, sudac, odnosno državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika može biti ponovno postavljen za suca za mladež, odnosno za državnog odvjetnika za mladež.

Članak 40.

Suce vijeća za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske, vodeći računa o kriterijima iz članka 38. ovog Zakona, određuje godišnjim rasporedom poslova predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a zamjenika državnog odvjetnika koji postupa pred tim vijećem, vodeći računa o kriterijima iz članka 38. ovog Zakona, određuje godišnjim rasporedom poslova Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.

Članak 45.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda sudi u sastavu od jednog suca za mladež i dva suca porotnika za mladež.

(2) U sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, vijeće za mladež općinskog suda odlučuje izvan sjednice vijeća iz članka 84. i 85. ovog Zakona i rasprave.

(3) Vijeće za mladež županijskog suda sudi u prvom stupnju u sastavu od jednog suca za mladež i dva suca porotnika za mladež, u drugom stupnju sudi u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(4) U sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, vijeće za mladež županijskog suda odlučuje izvan sjednice vijeća iz članka 84. i 85. ovog Zakona i rasprave.

(5) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske sastavljeno je po općim propisima.

(6) U sastavu vijeća za mladež suci porotnici ne smiju biti istog spola.

(7) Sudac za mladež općinskog i županijskog suda provodi radnje u prethodnom postupku, predsjednik je vijeća za mladež i obavlja druge poslove u postupku prema maloljetnicima.

Članak 46.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, odnosno vijeće za mladež županijskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, odlučuje izvan sjednice vijeća i izvan rasprave (članak 45. stavak 2., odnosno članak 45. i stavak 4. u slučajevima kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje izvanraspravnog vijeća općinskog suda, odnosno izvanraspravnog vijeća županijskog suda.

(2) O žalbi protiv rješenja suca za mladež općinskog suda kojim je odbijen prijedlog državnog odvjetnika za provođenje dokaznog ročišta, odlučuje vijeće za mladež općinskog suda iz članka 45. stavka 2. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja suca za mladež županijskog suda kojim je odbijen prijedlog državnog odvjetnika za provođenje dokaznog ročišta, odlučuje vijeće za mladež županijskog suda iz članka 45. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Vijeće za mladež županijskog suda u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske u sastavu od tri suca, odlučuje u slučajevima kad je ovim Zakonom propisano da odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

Članak 48.

(1) U kaznenom postupku prema maloljetnom počinitelju kaznenog djela koji nije navršio dvadeset i tri godine života primjenjuju se odredbe ovoga Zakona, te odredbe Zakona o kaznenom postupku ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(2) Odredbe članka 53., članka 54. stavka 1. i 3., članka 55. i 56., članka 60. stavka 1., članka 63. do 68., članka 86. ovoga Zakona ne primjenjuju se u postupku prema počinitelju koji je u vrijeme postupka navršio dvadeset i jednu godinu života.

Članak 53.

(1) Maloljetniku se ne može suditi u odsutnosti.

(2) Pri ispitivanju maloljetnika i poduzimanju drugih radnji kojima je maloljetnik prisutan, postupat će se obazrivo, tako da, s obzirom na psihičku razvijenost i osobna svojstva maloljetnika, vođenje kaznenog postupka ne šteti razvoju njegove ličnosti.

Članak 54.

(1) Maloljetnik mora imati branitelja od prvog ispitivanja do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka, kod donošenja odluke o zamjeni odgojne mjere zavodskom odgojnom mjerom i kod naknadnog izricanja maloljetničkog zatvora.

(2) Ako državni odvjetnik odlučuje prema načelu svrhovitosti, maloljetnik može imati branitelja (članak 72.).

(3) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka sam maloljetnik ili osobe koje su ovlaštene na uzimanje branitelja u smislu odredbi Zakona o kaznenom postupku, ne uzmu branitelja, postaviti će mu ga po službenoj dužnosti sudac za mladež.

(4) Branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje pet godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu, osim u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kada branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu. Branitelj se postavlja iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe, s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore.

(5) Maloljetnikov branitelj može biti samo odvjetnik.

(6) Ako je maloljetnik ispitan bez prisutnosti branitelja, zapisnik i snimka ispitivanja maloljetnika ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 55.

(1) Maloljetnika se poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe hitnog postupanja ili drugih važnih okolnosti.

(2) Maloljetnika dovode bez vezivanja policijski službenici u civilnoj odjeći i u vozilu bez policijskih oznaka, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

(3) Iznimno, maloljetnika se može vezati ako se radi o opasnom počinitelju koji je sumnjiv da je počinio kazneno djelo s elementima nasilja.

(4) Dostava odluka i drugih dopisa maloljetniku obavlja se odgovarajućom primjenom odredaba članka 175. Zakona o kaznenom postupku time da ga poziva državni odvjetnik za mladež ili sudac za mladež. Maloljetniku se neće dostavljati odluke isticanjem na oglasnoj ploči suda, niti će se primjenjivati odredba članka 167. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku.

Članak 61.

(1) Kad je maloljetnik sudjelovao u počinjenju kaznenog djela zajedno s punoljetnom osobom, kazneni postupak prema maloljetniku provest će se odvojeno prema odredbama ovog Zakona.

(2) Postupak prema maloljetniku može se iznimno spojiti s prethodnim ili kaznenim postupkom protiv punoljetne osobe i provesti prema odredbama Zakona o kaznenom postupku, i to samo ako razdvajanje postupka nije nikako moguće bez štete za svestrano razjašnjenje stvari. Rješenje o tome donosi vijeće za mladež nadležnog suda na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika. Protiv toga rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Kad se provodi jedinstven postupak za maloljetnika i punoljetne počinitelje, glede maloljetnika uvijek će se primijeniti odredbe članka 53. do 60., članka 66. i 67., članka 78. i članka 86. stavka 2. i stavka 4. do 6. kad se na raspravi razjašnjavaju pitanja koja se odnose na maloljetnika, te članka 64., članka 88. stavka 5., članka 89. i 92. ovog Zakona, a ostale odredbe ovoga Zakona ako njihova primjena nije u suprotnosti s vođenjem spojenog postupka. U

jedinstvenom postupku prethodni postupak provodi državni odvjetnik za mladež. Odluke iz nadležnosti suda donosi sudac za mladež, odnosno vijeće za mladež prema ovom Zakonu.

(4) Za suđenje u jedinstvenom postupku iz stavka 3. ovog članka nadležan je sud za mladež.

(5) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(6) Vijeće za mladež drugostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(7) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(8) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca, od kojih su tri suci vijeća za mladež, kada je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

Uhićenje

Članak 63.

(1) Policija je ovlaštena uhititi maloljetnika pod uvjetima određenim u članku 107. Zakona o kaznenom postupku i mora ga odmah, a najkasnije u roku iz članka 109. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku dovesti pritvorskom nadzorniku ili ga pustiti na slobodu. O uhićenju pritvorski nadzornik odmah obavještava suca za mladež, državnog odvjetnika, maloljetnikove roditelje, odnosno skrbnika i centar za socijalnu skrb i to istodobno unosi u odgovarajuću evidenciju.

(2) Državni odvjetnik će naložiti da se uhićenog maloljetnika pusti na slobodu ili dovede sucu za mladež radi ispitivanja. Sudac za mladež dužan je ispitati uhićenog maloljetnika u roku od dvanaest sati od predaje pritvorskom nadzorniku. Tom ispitivanju obvezno prisustvuju državni odvjetnik i branitelj.

(3) Odmah nakon ispitivanja sudac za mladež će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika odrediti pritvor ili istražni zatvor ili će uhićenog maloljetnika pustiti na slobodu.

(4) Protiv rješenja suca za mladež o određivanju pritvora ili odbijanju prijedloga državnog odvjetnika za određivanje pritvora, pritvorenik i državni odvjetnik imaju pravo žalbe u roku od šest sati, a o žalbi odlučuje vijeće iz članka 45. stavka 2., odnosno članka 45. stavka 4. ovoga Zakona u roku od osam sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Maloljetnik će u pritvorskoj jedinici biti odvojen od punoljetnih uhićenika.

(6) Pritvorski nadzornik će maloljetnika odmah pustiti na slobodu ako to naloži državni odvjetnik ili ako maloljetnik nije ispitan u roku iz stavka 2. ovoga članka. Maloljetnik će biti

pušten na slobodu ako u roku od dvadeset sati od trenutka predaje pritvorskom nadzorniku prema maloljetniku nije određen pritvor ili istražni zatvor.

(7) Ako zbog okolnosti ne može postupati sudac za mladež, radnje iz ovoga članka poduzet će sudac istrage i o tome obavijestiti suca za mladež

Istražni zatvor prema maloljetniku

Članak 66.

(1) Kad prema Zakonu o kaznenom postupku postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora, prema maloljetniku će se istražni zatvor odrediti samo kao krajnja mjera, u razmjeru prema težini djela i očekivanoj sankciji, u najkraćem nužnom trajanju i samo ako njegovu svrhu nije moguće postići primjenom mjera opreza, privremenog smještaja ili istražnim zatvorom u domu.

(2) Maloljetnik prema kojem je određen istražni zatvor iz stavka 1. ovoga članka bit će smješten u zatvorenu zavodsku ustanovu.

(3) Zatvorena zavodska ustanova za smještaj maloljetnika iz stavka 2. ovoga članka mora imati dijagnostički odjel i odjel za odgoj i rad u malim skupinama. Maloljetniku treba tijekom smještaja u zatvorenoj zavodskoj ustanovi omogućiti rad i poduku korisnu za njegov odgoj i zanimanje.

(4) Smještaj u zatvorenoj zavodskoj ustanovi uzima se kao vrijeme trajanja zavodske odgojne mjere.

(5) Sudac za mladež dužan je u obavljanju nadzora nad izvršenjem istražnog zatvora smještajem u zatvorenu zavodsku ustanovu obilaziti maloljetnike jednom tjedno, primati od njih usmene i pisane pritužbe i poduzimati potrebne mjere da se utvrđene nepravilnosti otklone.

Članak 75.

(1) Kad se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku provodi istraga, prema maloljetniku će se provesti pripremni postupak.

(2) Pripremni postupak prema maloljetniku provodi državni odvjetnik za mladež.

(3) Rješenje o provođenju pripremnog postupka državni odvjetnik dostavlja maloljetniku, a oštećeniku i žrtvi dostavlja pouku o pravima koje ima prema Zakonu o kaznenom postupku uz upozorenje da je postupak prema maloljetniku tajan i da je odavanje tajne kazneno djelo.

(4) Ako se ne provodi pripremni postupak, može se postupiti prema članku 213., članku 213.a i članku 213.b Zakona o kaznenom postupku.

(5) Kazneni postupak prema maloljetniku započinje:

1) pravomoćnošću rješenja o provođenju pripremnog postupka,

2) određivanjem sjednice vijeća prema članku 83. stavku 3. ovoga Zakona, ako pripremni postupak nije proveden.

Članak 76.

- (1) Ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji i ako je ispitan prema članku 63. ovoga Zakona.
- (2) Svako ispitivanje maloljetnika koje provodi državni odvjetnik snima se audio-video uređajem.
- (3) Ako je ispitivanje maloljetnika provedeno protivno stavku 2. ovoga članka zapisnik o ispitivanju maloljetnika ne može biti upotrijebljen kao dokaz.

Članak 77.

- (1) O vještačenju psihijatrijskim pregledom maloljetnika, tjelesnom pregledu i uzimanju tjelesnih uzoraka u dokazne svrhe od maloljetnika odlučuje nalogom sudac za mladež na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika.
- (2) Dokazno ročište provodi sudac za mladež na prijedlog državnog odvjetnika ili maloljetnika.
- (3) Dokaznom ročištu mora prisustvovati državni odvjetnik i branitelj maloljetnika.
- (4) Nakon što je maloljetnik ispitan, dokaznim radnjama mogu biti prisutni maloljetnik i branitelj. O poduzimanju dokazne radnje bit će prije njezinog poduzimanja obaviješten branitelj, osim ako radnja ne trpi odgodu. Tijelo koje provodi radnju može odobriti da radnji budu nazočni predstavnik centra za socijalnu skrb i roditelji odnosno skrbnik maloljetnika, žrtva ili oštećenik.
- (5) Ako je postupljeno protivno odredbama iz stavka 1. i 3. ovoga članka, iskaz, predmet, zapisnik ili nalaz i mišljenje ne može biti upotrijebljen kao dokaz u postupku.

Članak 78.

- (1) U postupku prema maloljetniku, uz činjenice koje se odnose na kazneno djelo, pribavit će se podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama.
- (2) Radi utvrđivanja tih okolnosti ispitat će se maloljetnikov roditelj, njegov skrbnik i druge osobe koje mogu dati potrebne podatke. O tim okolnostima zatražit će se izvješće od centra za socijalnu skrb, a ako je prema maloljetniku bila primijenjena odgojna mjera, pribavit će se izvješće o primjeni te mjere.
- (3) Podatke pribavlja državni odvjetnik koji može povjeriti prikupljanje tih podataka stručnom suradniku i centru za socijalnu skrb.
- (4) Ako je to potrebno za ocjenu maloljetnikova zdravstvenog stanja, psihofizičke razvijenosti ili svojstava zatražit će se mišljenje liječnika, psihologa ili pedagoga. Mišljenje se može zatražiti i od zdravstvene, socijalne ili druge ustanove.

Članak 83.

(1) Kad predsjednik vijeća primi prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije postupit će u smislu članka 344. Zakona o kaznenom postupku te ispitati osnovanost prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije.

(2) Ako predsjednik vijeća ustanovi da nema osnove za vođenje postupka ili da ne bi bilo svrhovito (članak 71. stavak 1. i članak 73.) vođenje postupka prema maloljetniku, rješenjem će odbaciti prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije. Protiv rješenja predsjednika vijeća državni odvjetnik i oštećenik mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

(3) Ako predsjednik vijeća ne postupi po stavku 2. ovoga članka, nalogom će, u roku od osam dana, odrediti sjednicu vijeća.

Članak 84.

(1) Na sjednicu vijeća pozvat će se državnog odvjetnika, maloljetnika, branitelja, roditelje maloljetnika, odnosno skrbnika, žrtvu i oštećenika, a o sjednici će se obavijestiti i može joj biti prisutan predstavnik centra za socijalnu skrb.

(2) Sjednica vijeća može se održati samo ako su prisutni državni odvjetnik i branitelj.

(3) U sjednici vijeća, maloljetniku koji se očitovao da je počinio kazneno djelo opisano u prijedlogu državnog odvjetnika, mogu biti izrečene samo izvanzavodske odgojne mjere.

(4) Maloljetnički zatvor i zavodska odgojna mjera mogu biti izrečene samo nakon održane rasprave.

(5) Prema maloljetniku se ne primjenjuje odredba Zakona o kaznenom postupku o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o sankciji.

Članak 89.

(1) Sud može maloljetnika osuditi na plaćanje troškova kaznenog postupka i na ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva samo ako je maloljetniku izrekao kaznu. Ako je maloljetniku izrečena odgojna mjera, troškovi postupka padaju na teret državnog proračuna, a oštećenik se radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućuje na parnicu.

(2) Ako maloljetnik ima vlastite prihode ili imovinu, može mu se naložiti plaćanje troškova kaznenog postupka i ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva i kad mu je izrečena odgojna mjera.

Članak 90.

(1) Protiv presude kojom je maloljetniku izrečena kazna, protiv rješenja kojim je maloljetniku izrečena odgojna mjera i protiv rješenja o obustavi postupka mogu podnijeti žalbu sve osobe koje imaju pravo na žalbu protiv presude (članak 464. stavak 1. do 6. Zakona o kaznenom postupku), i to u roku od osam dana od dana primitka presude, odnosno rješenja.

(2) Branitelj, državni odvjetnik, bračni drug, srodnik u uspravnoj liniji, posvojitelj, skrbnik, brat, sestra i udomitelj mogu podnijeti žalbu u korist maloljetnika i protiv njegove volje.

(3) Osobe koje su podnijele žalbu u korist maloljetnika mogu odustati od žalbe samo uz njegovu suglasnost.

(4) Maloljetnik može biti upućen na izvršavanje zavodske odgojne mjere i prije njezine pravomoćnosti. Rješenje o upućivanju u odgojnu ustanovu ili odgojni zavod prije pravomoćnosti rješenja o odgojnoj mjeri odmah nakon rasprave donosi raspravno vijeće za mladež nakon ispitivanja maloljetnika u prisutnosti branitelja, a ako o tome odlučuje naknadno, odluku donosi vijeće iz članka 45. stavka 2., odnosno članka 45. stavka 4. ovoga Zakona. Prije donošenja tog rješenja mogu biti ispitani roditelji, skrbnik ili udomitelj maloljetnika. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Na sjednicu vijeća drugostupanjskog suda (članak 475. Zakona o kaznenom postupku) bit će pozvan maloljetnik ako predsjednik vijeća ili vijeće ustanovi da bi njegova prisutnost bila korisna.

Članak 91.

(1) Drugostupanjski sud može preinačiti odluku suda prvoga stupnja izricanjem teže sankcije maloljetniku samo ako je to predloženo u žalbi.

(2) Ako prvostupanjskom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera, drugostupanjsko vijeće može preinačiti prvostupanjsku presudu te izreći tu kaznu, odnosno mjeru. Protiv takve drugostupanjske odluke dopuštena je žalba u roku od osam dana trećestupanjskom sudu. Žalba se ne može podnijeti zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

(3) Ako drugostupanjski sud ukine odluku suda prvog stupnja, a maloljetnik se nalazi na izvršavanju zavodske odgojne mjere prije njezine pravomoćnosti (članak 90. stavak 4.), ispitat će postojati li razlozi za privremeni smještaj maloljetnika u ustanovu socijalne skrbi (članak 65.) ili istražni zatvor (članak 66.) i o tome donijeti rješenje ili će naložiti da se maloljetnika odmah pusti na slobodu.

Članak 99.

(1) Kad je udovoljeno uvjetima predviđenim u ovom Zakonu za obustavu izvršenja odgojne mjere ili za zamjenu odgojne mjere (članak 15. stavak 3., članak 16. stavak 2., članak 17. stavak 4., članak 18. i 20.), ili za odluku prema članku 10. stavku 6., članku 13. stavku 5., članku 14. i 21. ovoga Zakona, o tome odlučuje vijeće suda za mladež koji je u prvom stupnju donio rješenje o odgojnoj mjeri, po službenoj dužnosti ili na prijedlog maloljetnika ili njegovog zakonskog zastupnika, državnog odvjetnika, ravnatelja ustanove, upravitelja odgojnog zavoda, ili službe koja provodi pojačani nadzor nad maloljetnikom.

(2) Stručni suradnik u sudu obavlja po uputi suca pojedine radnje radi pripremanja odluke suda iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Prije donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka sud će u sjednici vijeća, ispitati maloljetnika, roditelja ili skrbnika maloljetnika ili druge osobe, pročitati će pribavljena izvješća

od ustanove u kojoj maloljetnik izvršava zavodsku mjeru, od centra za socijalnu skrb ili drugih tijela ili ustanova. O prijedlogu iz stavka 1. mišljenje će dati državni odvjetnik.

(4) Sjednicu vijeća iz stavka 3. ovoga članka sud će održati u roku od 15 dana od podnesenog prijedloga.

(5) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka maloljetnik ili njegov zakonski zastupnik može ponovno staviti protekom roka od tri mjeseca od pravomoćnosti prethodne odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka žalbu mogu podnijeti osobe navedene u članku 90. stavku 1. i 2. ovoga Zakona u roku od osam dana. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

(7) Rješenje o uvjetnom otpustu s izvršavanja zavodske odgojne mjere sud za mladež će po pravomoćnosti dostaviti ustanovi, odnosno tijelu u kojem se odgojna mjera izvršavala te policijskoj upravi i centru za socijalnu skrb mjesta prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.

Članak 111.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca, od kojih su tri suci vijeća za mladež, kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona primjenjuje se na sastav vijeća za mladež u kaznenim predmetima mlađih punoljetnika.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(6) Sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.

Članak 121.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca od kojih su tri suci vijeća za mladež, kada je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuje.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(6) Sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.

- PRILOZI**
- **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**
 - **Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s
prijedlogom propisa**

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2019. godinu.
Rok: IV. kvartal 2019.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci članak 82. stavak 2. točka (b)

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (L 132/1)

32016L0800

- Članak 3. preuzeto: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17)
- Članci 3., 7., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 19. i 20. preuzeto: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15)
- Članak 3. preuzeto: Obiteljski zakon (NN 103/15)
- Članci 6., 12., 16. i 19. preuzeto: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17)
- Članak 7. preuzeto: Pravilnik o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima (NN 22/13)
- Članci 12. i 19. preuzeto: Pravilnik o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora (NN 08/10)
- Članak 17. preuzeto: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19)

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

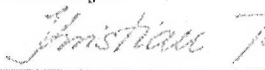
5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

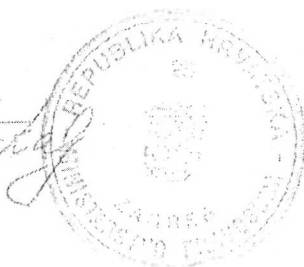
Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

dr.sc. Kristian Turkalj

Državni tajnik

(potpis)

22.10.2019.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

Državna tajnica za europske poslove

(potpis)

23.10.2019.
(datum i pečat)

RM

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženici u kaznenim postupcima

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež (II. čitanje)

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

		prijedloga propisa?	
<p>Članak 1.</p> <p>Predmet</p> <p>Ovom se Direktivom propisuju zajednička minimalna pravila u vezi s određenim pravima djece koja su:</p> <p>(a) osumnjičenici ili optuženici u kaznenom postupku; ili</p> <p>(b) koja podliježu postupku na temelju europskog uhidbenog naloga iz Okvirne odluke 2002/584/PUP („tražene osobe”).</p>		Nije potrebno preuzimanje	Članak 1. Direktive (EU) 2016/800 propisuje predmet uređenja ove Direktive, koji se u kasnijem dijelu razrađuje kroz njene pojedine odredbe, slijedom čega ovu odredbu nije potrebno preuzimati.
<p>Članak 2.</p> <p>Područje primjene</p> <p>1. Ova se Direktiva primjenjuje na djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenom postupku. Primjenjuje se do donošenja odluke o tome je li osumnjičena ili optužena osoba počinila kazneno djelo, uključujući, gdje</p>	<p>Članak 48.</p> <p>(2) Odredbe članka 53., članka 53. a stavaka 3. do 7., članka 53. b, članka 54. stavka 1. i 3., članka 55. i 56., članka 60. stavka 1., članka 63. do 68., članka 86. ovog Zakona ne primjenjuju se u postupku prema počinitelju koji je u vrijeme postupka navršio dvadeset i jednu godinu života.</p>	Nije potrebno preuzimanje	<p>Odredba propisuje područje primjene, stoga nije potrebno njezino preuzimanje.</p> <p>Izmjenom članka 48. stavka 2. uzeta je u obzir odredba članka 2. stavku 3. Direktive prema kojoj države članice mogu odlučiti ne primjenjivati ovu Direktivu kada počinitelj napuni 21 godinu.</p>

<p>je to primjenjivo, izricanje presude i rješavanje svih žalbi.</p> <p>2. Ova se Direktiva primjenjuje na djecu koja su tražene osobe od trenutka njihova uhićenja u državi članici izvršenja u skladu s člankom 17.</p> <p>3. Iznimno od članka 5., članka 8. stavka 3. točke (b) i članka 15., u mjeri u kojoj se te odredbe odnose na nositelja roditeljske odgovornosti, ova Direktiva ili određene njezine odredbe primjenjuju se na osobe iz stavaka 1. i 2. ovog članka koje su bile djeca kada je protiv njih pokrenut postupak, ali su u međuvremenu navršile 18 godina te je primjena ove Direktive ili nekih njezinih odredaba prikladna s obzirom na okolnosti predmeta, uključujući zrelost i ranjivost dotične osobe. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati ovu Direktivu kada dotična osoba napuni 21 godinu.</p> <p>4. Ova se Direktiva primjenjuje na djecu koja nisu bila osumnjičenici ili optuženici, ali su postala osumnjičenici ili optuženici tijekom policijskog ispitivanja ili ispitivanja nekog</p>			
--	--	--	--

<p>drugog tijela za izvršavanje zakonodavstva.</p> <p>5. Ovom se Direktivom ne utječe na nacionalna pravila o utvrđivanju dobi za kaznenu odgovornost.</p> <p>6. Ne dovodeći u pitanje pravo na pošteno suđenje, u pogledu lakših kažnjivih djela:</p> <p>(a) ako je pravom države članice predviđeno da sankciju izriče tijelo koje nije sud koji je nadležan za kaznene stvari, a na izricanje takve sankcije može se uložiti žalba ili ju je moguće uputiti na takav sud; ili</p> <p>(b) ako se lišavanje slobode ne može izreći kao sankcija,</p> <p>ova Direktiva primjenjuje se samo na postupke pred sudom nadležnim za kaznene stvari.</p> <p>U svakom slučaju, ova se Direktiva primjenjuje u potpunosti kada je dijete lišeno slobode, neovisno o fazi kaznenog postupka.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 3.</p> <p>Definicije</p> <p>Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:</p> <p>1. „dijete” znači osoba mlađa od 18 godina;</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17) članak/članci članak 87. točka 7.
<p>2. „nositelj roditeljske odgovornosti” znači svaka osoba koja ima roditeljsku odgovornost prema djetetu;</p> <p>3. „roditeljska odgovornost” znači prava i obveze koje se odnose na dijete ili njegovu imovinu, koja su fizičkoj ili pravnoj osobi dodijeljena sudskom odlukom, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom, uključujući skrbnička prava i prava na kontakt s djetetom.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članak 3.
<p>U odnosu na točku 1. prvog stavka, u slučajevima kada nije jasno ima li osoba 18 godina, pretpostavlja se da je ta osoba dijete.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Obiteljski zakon (NN 103/15) članak/članci Članci 6., 91., 92., 97., 98., 99., 100., 101., 180., 219. i 227.

<p>Članak 4.</p> <p>Pravo na informacije</p> <p>1. Države članice osiguravaju da se djecu, kada ih se obavijesti da su osumnjičeni ili optuženici, odmah obavješćuje o njihovim pravima u skladu s Direktivom 2012/13/EU i o općim aspektima vođenja postupka.</p> <p>Države članice također osiguravaju da su djeca obaviještena o pravima utvrđenima u ovoj Direktivi. Te se informacije pružaju na sljedeći način:</p> <p>(a) odmah u slučajevima kada se dijete obavijesti da je osumnjičenik ili optuženik, s obzirom na:</p> <p>i. pravo da nositelj roditeljske odgovornosti bude obaviješten kako je predviđeno u članku 5.;</p> <p>ii. pravo na pomoć odvjetnika, kako je predviđeno u članku 6.;</p> <p>iii. pravo na zaštitu privatnosti, kako je predviđeno u članku 14.;</p>	<p>Članak 53.a</p> <p>(1) Pouka o pravima maloljetnika, uz sadržaj pouke o pravima iz članka 108.a stavka 1., članka 208.a stavka 2. i članka 239. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17), mora sadržavati i obavijesti o:</p> <p>1. pravu da roditelju, skrbniku ili drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik ili posebnom skrbniku iz stavka 5. ovoga članka bude uručena ili dostavljena ista pouka o pravima koja se uručuje ili dostavlja maloljetniku</p> <p>2. tome da su izvidi kaznenih djela i postupak prema maloljetniku tajni</p> <p>3. pravu na pratnju roditelja, skrbnika ili druge odgovarajuće odrasle osobe iz članka 53. b stavka 3. ovoga Zakona koju je izabrao maloljetnik ili posebnog skrbnika iz članka 53. b stavka 4. ovoga Zakona tijekom izvida i postupka prema maloljetniku</p> <p>4. tome da će se u postupku prema maloljetniku pribaviti podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama</p> <p>5. pravu na liječnički pregled, uključujući pravo na liječničku pomoć, ako mu je oduzeta sloboda</p> <p>6. tome da mu mogu biti određene mjere opreza ili privremene mjere, a kao krajnja mjera istražni zatvor, sukladno odredbama ovoga Zakona</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
---	--	--------------------------------------	--

<p>iv. pravo na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti tijekom faza postupka koje nisu saslušanja pred sudom, kako je predviđeno u članku 15. stavku 4.;</p> <p>v. pravo na pravnu pomoć, kako je predviđeno u članku 18.;</p> <p>(b) u najranijoj prikladnoj fazi postupka o:</p> <p>i. pravo na pojedinačnu ocjenu, kako je predviđeno u članku 7.;</p> <p>ii. pravo na liječnički pregled, uključujući pravo na liječničku pomoć, kako je predviđeno u članku 8.;</p> <p>iii. pravo na ograničenje lišenja slobode i korištenje alternativnih mjera, uključujući pravo na periodično preispitivanje pritvora, kako je predviđeno u člancima 10. i 11.;</p> <p>iv. pravo na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti tijekom saslušanja pred sudom, kako je predviđeno člankom 15. stavkom 1.;</p>	<p>7. pravo da mu se ne može suditi u odsutnosti</p> <p>8. pravo na podnošenje pravnih lijekova.</p> <p>(2) Maloljetnika će se uvijek na njemu razumljiv način usmeno poučiti o značenju prava iz pouke. Dužnost je tijela koje poduzima radnju uvjeriti se da je maloljetnik pouku o pravima razumio.</p>		
--	--	--	--

<p>v. pravu osobnog nazočenja suđenju, kako je predviđeno člankom 16.;</p> <p>vi. pravu na učinkovite pravne lijekove, kako je predviđeno u članku 19.;</p> <p>(c) nakon lišavanja slobode uz poštovanje prava na posebni tretman u slučaju lišavanja slobode, kako je predviđeno u članku 12.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da se informacije iz stavka 1. daju u pismenom, usmenom ili u oba oblika, na jednostavnom i pristupačnom jeziku te da se takve informacije bilježe koristeći postupak bilježenja u skladu s nacionalnim pravom.</p> <p>3. U slučaju kada se djeci dostavlja pismo o pravima u skladu s Direktivom 2012/13/EU, države članice osiguravaju da takvo pismo uključuje upućivanje na njihova prava iz ove Direktive.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 5.</p> <p>Pravo djeteta na informiranje nositelja roditeljske odgovornosti</p> <p>1. Države članice osiguravaju da nositelj roditeljske odgovornosti u najkraćem mogućem roku dobije informacije koje dijete ima pravo primiti u skladu s člankom 4.</p> <p>2. Informacije iz stavka 1. pružaju se drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je odredilo dijete i koju je kao takvu prihvatilo odgovarajuće nadležno tijelo ako pružanje tih informacija nositelju roditeljske odgovornosti:</p> <p>(a) nije u najboljem interesu djeteta;</p> <p>(b) nije moguće jer nijedan nositelj roditeljske odgovornosti nije dostupan ili njegov identitet nije poznat;</p> <p>(c) može na temelju objektivnih i činjeničnih okolnosti znatno ugroziti kazneni postupak.</p> <p>Ako dijete nije imenovalo drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako je dijete imenovalo odraslu osobu koja nije prihvatljiva</p>	<p>Članak 53.a</p> <p>(3) Pouka o pravima maloljetnika uručuje se ili dostavlja i roditelju ili skrbniku maloljetnika.</p> <p>(4) Ako su oba roditelja ili skrbnik nedostupni ili njihov identitet nije poznat ili postoje okolnosti zbog kojih bi se znatno ugrozio kazneni postupak ili je to u suprotnosti s najboljim interesom maloljetnika, pouka o pravima maloljetnika uručit će se ili dostaviti drugoj odgovarajućoj odrasloj osobi koju je izabrao maloljetnik i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju.</p> <p>(5) Ako maloljetnik nije izabrao drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako u odnosu na tu drugu odgovarajuću odraslu osobu koju je izabrao maloljetnik postoje okolnosti iz stavka 4. ovoga članka zbog kojih tu osobu nije prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju, to tijelo će zatražiti imenovanje posebnog skrbnika maloljetniku kojem će uručiti ili dostaviti pouku o pravima maloljetnika.</p> <p>(6) Ako prestanu postojati okolnosti iz stavka 4. ovoga članka, tijelo koje provodi radnju uručit će ili dostaviti pouku o pravima maloljetnika roditelju ili skrbniku maloljetnika.</p> <p>(7) Tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju zabilježit će na zapisnik da prihvaća drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, kao i njezine osobne podatke. Ako to tijelo nije prihvatilo drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 4. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, na zapisnik će zabilježiti razloge neprihvatanja, a u kojem slučaju će</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
--	--	------------------------------	--

<p>nadležnom tijelu, nadležno tijelo, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, određuje i pruža informacije drugoj osobi. Ta osoba može biti i predstavnik tijela ili druge institucije nadležne za zaštitu i dobrobit djece.</p> <p>3. Ako okolnosti koje su dovele do primjene točke (a), (b) ili (c) stavka 2. prestanu postojati, sve informacije koje dijete dobije u skladu s člankom 4. i koje su i dalje važne za postupak pružaju se nositelju roditeljske odgovornosti.</p>	<p>zabilježiti osobne podatke posebnog skrbnika iz stavka 5. ovoga članka.</p>		
<p>Članak 6.</p> <p>Pomoć odvjetnika</p> <p>1. Djeca koja su osumnjičeni ili optuženi imaju pravo na pristup odvjetniku u skladu s Direktivom 2013/48/EU. Ništa što je sadržano u ovoj Direktivi, posebno u ovom članku, neće ugroziti to pravo.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da djeci u skladu s ovim člankom pomaže odvjetnik kako bi im se</p>	<p>Članak 54.</p> <p>(1) Maloljetnik mora imati branitelja od prve radnje poduzete zbog postojanja osnova sumnje da je počinio kazneno djelo do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka, kod donošenja odluke o zamjeni odgojne mjere zavodskom odgojnom mjerom i kod naknadnog izricanja maloljetničkog zatvora.</p> <p>(6) U slučaju postupanja protivno stavku 1. ovog članka, zapisnici i snimka ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci članak 67. stavak 2., članak 273. stavci 2., 3., 4. i 5., članak 64. stavak 1. točka 5., članak 66. stavak 3.</p>

<p>omogućilo djelotvorno korištenje prava na obranu.</p> <p>3. Od trenutka kad su saznala da su osumnjičnici ili optuženici za počinjenje kaznenog djela, države članice djeci osiguravaju pomoć odvjetnika bez nepotrebnog odlaganja. U svakom slučaju, djeca imaju pravo na pomoć odvjetnika od bilo kojeg od sljedećih trenutaka, ovisno o tome koji je od njih najraniji:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) prije nego što su ispitana od strane policije ili drugog tijela za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudnog tijela;(b) po izvršenju istražne radnje ili radnje prikupljanja dokaza, u skladu sa stavkom 4. točkom (c), od strane istražnih ili drugih nadležnih tijela;(c) bez nepotrebnog odlaganja nakon oduzimanja slobode;(d) ako su pozvana na sud nadležan za kaznene stvari, pravovremeno prije nego što se pojave pred tim sudom. <p>4. Pomoć odvjetnika uključuje sljedeće:</p>			
--	--	--	--

<p>(a) države članice osiguravaju da djeca imaju pravo na privatni sastanak i komunikaciju s odvjetnikom koji ih zastupa, uključujući prije ispitivanja od strane policije ili drugog tijela za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudnog tijela;</p> <p>(b) države članice osiguravaju da djeca imaju pravo na pomoć odvjetnika tijekom ispitivanja i da mu je na učinkovit način omogućeno sudjelovanje u ispitivanju. Takvo se sudjelovanje provodi u skladu s postupcima utvrđenima nacionalnim pravom, pod uvjetom da takvi postupci ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje ili temelj dotičnog prava. Ako odvjetnik sudjeluje u ispitivanju, činjenica da se takvo sudjelovanje dogodilo bilježi se koristeći postupak bilježenja utvrđen nacionalnim pravom;</p> <p>(c) države članice osiguravaju da djeca imaju, kao minimum, pravo da njihov odvjetnik prisustvuje sljedećim istražnim radnjama ili radnjama prikupljanja dokaza, ako su te radnje predviđene nacionalnim pravom i ako se</p>			
--	--	--	--

<p>od osumnjičenika ili optuženika zahtijeva ili mu je dopušteno da nazoči:</p> <ul style="list-style-type: none">i. dokaznim radnjama prepoznavanja;ii. suočavanjima;iii. rekonstrukcije prizorišta kaznenog djela. <p>5. Države članice poštuju povjerljivost komunikacije između djece i njihova odvjetnika u ostvarivanju prava na pristup odvjetniku predviđenog ovom Direktivom. Ta komunikacija uključuje sastanke, dopisivanje, telefonske razgovore i druge oblike komunikacije dopuštene nacionalnim pravom.</p> <p>6. Pod uvjetom da je to u skladu s pravom na pošteno suđenje, države članice mogu odstupiti od stavka 3. ako pomoć odvjetnika nije razmjerna u svjetlu okolnosti predmeta, uzimajući u obzir težinu navodnog kaznenog djela, složenost predmeta i mjere koje bi se mogle poduzeti u pogledu takvog kaznenog djela, s time da se podrazumijeva da je najbolji</p>			
--	--	--	--

<p>interes djeteta uvijek na prvom mjestu.</p> <p>U svakom slučaju, države članice djetetu osiguravaju pomoć odvjetnika:</p> <p>(a) kada je dijete pozvano pred nadležni sud ili suca kako bi se odlučilo o pritvoru u bilo kojoj fazi postupka u okviru ove Direktive; i</p> <p>(b) tijekom pritvora.</p> <p>Države članice također osiguravaju da se oduzimanje slobode ne izriče kao kaznena presuda ako dijete nije imalo pomoć odvjetnika u smislu da je djetetu omogućeno da ostvaruje pravo na obranu na učinkovit način i, u svakom slučaju, tijekom sudske rasprave.</p> <p>7. Kada djetetu treba pomoć odvjetnika u skladu s ovim člankom, a odvjetnik nije prisutan, nadležna tijela odgađaju ispitivanje djeteta ili druge istražne radnje ili radnje prikupljanja dokaza iz stavka 4. točke (c) za razumno vremensko razdoblje, kako bi omogućila dolazak odvjetnika ili, ako ga</p>			
---	--	--	--

<p>dijete nije angažiralo, kako bi djetetu angažirali odvjetnika.</p> <p>8. U iznimnim okolnostima i samo tijekom faze koja prethodi sudskom postupku, države članice mogu privremeno odstupiti od primjene prava iz stavka 3. u mjeri u kojoj je to opravdano, s obzirom na posebne okolnosti predmeta, na temelju jednog od sljedećih uvjerljivih razloga:</p> <p>(a) ako postoji hitna potreba za sprječavanjem ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili tjelesni integritet osobe;</p> <p>(b) ako je poduzimanje trenutačnog djelovanja istražnih tijela nužno za sprječavanje bitnih opasnosti za kazneni postupak u vezi s teškim kaznenim djelom.</p> <p>Države članice osiguravaju da prilikom primjene ovog stavka nadležna tijela u obzir uzimaju najbolji interes djeteta.</p> <p>Odluku o nastavku ispitivanja u odsutnosti odvjetnika na temelju ovog stavka i isključivo na osnovi pojedinačnog slučaja</p>			
---	--	--	--

<p>može donijeti pravosudno tijelo ili drugo nadležno tijelo, pod uvjetom da se odluka može predati na sudsko preispitivanje.</p>			
<p>Članak 7.</p> <p>Pravo na pojedinačnu ocjenu</p> <p>1. Države članice osiguravaju da se uzmu u obzir posebne potrebe djece u vezi sa zaštitom, obrazovanjem, osposobljavanjem i društvenom integracijom.</p> <p>2. U tu je svrhu djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenom postupku potrebno pojedinačno ocjenjivati. Pojedinačna ocjena uzima posebno u obzir osobnost djeteta i njegovu zrelost, djetetovu gospodarsku, socijalnu i obiteljsku pozadinu, te svaku eventualnu pojedinačnu ranjivost djeteta.</p> <p>3. Opseg i detalji pojedinačne ocjene mogu se razlikovati ovisno o okolnostima predmeta, mjerama koje je moguće</p>	<p>Članak 83.a</p> <p>Sud će na temelju izvješća stručnog suradnika, centra za socijalnu skrb ili drugih stručnih osoba ili tijela utvrditi jesu li tijekom trajanja postupka nastupile značajne promjene u odnosu na podatke iz članka 78. ovog Zakona.</p> <p>stavak 1.</p> <p>Na sjednicu vijeća pozvat će se državnog odvjetnika, maloljetnika, branitelja, roditelje maloljetnika, odnosno skrbnika, žrtvu i oštećenika, predstavnika centra za socijalnu skrb i stručnog suradnika suda.</p> <p>78.</p> <p>(1) U postupku prema maloljetniku, uz činjenice koje se odnose na kazneno djelo, pribavit će se podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p> <p>Članak 84.</p> <p>Članak</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članak 43.</p>

<p>poduzeti ako djetetu bude utvrđena krivnja za navodno kazneno djelo, i o tome je li dijete u bližoj prošlosti bilo podvrgnuto pojedinačnoj ocjeni.</p> <p>4. Pojedinačnom ocjenom utvrdit će se i ocijeniti, u skladu s postupkom bilježenja podataka u dotičnim državama članicama, oni podaci o pojedinačnim obilježjima i okolnostima djeteta koji bi mogli biti od koristi nadležnim tijelima pri:</p>	<p>(2) Radi utvrđivanja tih okolnosti ispitat će se maloljetnikov roditelj, njegov skrbnik i druge osobe koje mogu dati potrebne podatke. O tim okolnostima zatražit će se izvješće od centra za socijalnu skrb, a ako je prema maloljetniku bila primijenjena odgojna mjera, pribavit će se izvješće o primjeni te mjere.</p> <p>(3) Podatke pribavlja državni odvjetnik koji može povjeriti prikupljanje tih podataka stručnom suradniku ili centru za socijalnu skrb.</p> <p>(4) Ako je to potrebno za ocjenu maloljetnikova zdravstvenog stanja, psihofizičke razvijenosti ili svojstava zatražit će se mišljenje liječnika, psihologa ili pedagoga. Mišljenje se može zatražiti i od zdravstvene, socijalne ili druge ustanove.</p>		
<p>(a) određivanju trebaju li se poduzeti bilo kakve posebne mjere u korist djeteta;</p> <p>(b) ocjenjivanju primjerenosti i učinkovitosti bilo kakvih mjera opreza u pogledu djeteta;</p> <p>(c) odlučivanju ili djelovanju u kaznenim postupcima, uključujući osuđivanje.</p> <p>5. Pojedinačna ocjena provodi se u najranijoj odgovarajućoj fazi postupka i, podložno članku 6., prije podizanja optužnice.</p> <p>6. Ako pojedinačna ocjena nije provedena, optužnica se svejedno može podići ako je to u najboljem interesu djeteta i ako</p>	<p style="text-align: center;">Članak 83.a</p> <p>Sud će na temelju izvješća stručnog suradnika, centra za socijalnu skrb ili drugih stručnih osoba ili tijela utvrditi jesu li tijekom trajanja postupka nastupile značajne promjene u odnosu na podatke iz članka 78. ovog Zakona.</p> <p style="text-align: right;">Članak 84.</p> <p>stavak 1.</p> <p>Na sjednicu vijeća pozvat će se državnog odvjetnika, maloljetnika, branitelja, roditelje maloljetnika, odnosno skrbnika, žrtvu i oštećenika, predstavnika centra za socijalnu skrb i stručnog suradnika suda.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Pravilnik o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima (NN 22/13) članak/članci članci 5., 6. i 7.</p>

<p>pojedinačna ocjena u svakom slučaju bude dostupna na početku sudske rasprave.</p> <p>7. Pojedinačne ocjene provode se uz usku uključenost djeteta. Provodi ih stručno osoblje u skladu, koliko je to moguće, s multidisciplinarnim pristupom i, kada se to smatra prikladnim, uz uključenost nositelja roditeljske odgovornosti ili druge odgovarajuće odrasle osobe iz članka 5. i 15. i/ili specijaliziranog stručnjaka.</p> <p>8. U slučaju značajne promjene elemenata koji čine osnovu pojedinačne ocjene, države članice osiguravaju da se pojedinačna ocjena ažurira za vrijeme trajanja kaznenog postupka.</p> <p>9. Države članice mogu odstupiti od obveze provedbe pojedinačne ocjene ako je to odstupanje opravdano okolnostima predmeta, pod uvjetom da je u skladu s najboljim interesom djeteta.</p>	<p style="text-align: right;">Članak 78.</p> <p>(1) U postupku prema maloljetniku, uz činjenice koje se odnose na kazneno djelo, pribavit će se podaci potrebni za ocjenu njegove psihofizičke razvijenosti i podaci o osobnim i obiteljskim prilikama.</p> <p>(2) Radi utvrđivanja tih okolnosti ispitat će se maloljetnikov roditelj, njegov skrbnik i druge osobe koje mogu dati potrebne podatke. O tim okolnostima zatražit će se izvješće od centra za socijalnu skrb, a ako je prema maloljetniku bila primijenjena odgojna mjera, pribavit će se izvješće o primjeni te mjere.</p> <p>(3) Podatke pribavlja državni odvjetnik koji može povjeriti prikupljanje tih podataka stručnom suradniku ili centru za socijalnu skrb.</p> <p>(4) Ako je to potrebno za ocjenu maloljetnikova zdravstvenog stanja, psihofizičke razvijenosti ili svojstava zatražit će se mišljenje liječnika, psihologa ili pedagoga. Mišljenje se može zatražiti i od zdravstvene, socijalne ili druge ustanove.</p>		
--	--	--	--

<p>Članak 8.</p> <p>Pravo na liječnički pregled</p> <p>1. Države članice osiguravaju da djeca koja su lišena slobode imaju pravo na liječnički pregled bez nepotrebnog odlaganja, posebno u svrhu procjene njihova općeg psihičkog i fizičkog stanja. Liječnički pregled treba biti što manje invazivan i treba ga obavljati liječnik ili drugi kvalificirani stručnjak.</p> <p>2. Rezultati liječničkog pregleda uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja sposobnosti djeteta da bude podvrgnuto ispitivanju ili drugim istražnim radnjama ili radnjama prikupljanja dokaza, ili drugim poduzetim ili predviđenim mjerama protiv djeteta.</p> <p>3. Liječnički se pregled obavlja ili na inicijativu nadležnih tijela, posebno u slučajevima kada specifične zdravstvene indikacije opravdavaju takav pregled, ili na zahtjev bilo koje od sljedećih osoba:</p> <p>(a) djeteta;</p>	<p>Članak</p> <p>63.</p> <p>(8) Tijelo koje provodi radnju ili vodi postupak dužno je uhićenom maloljetniku bez odlaganja osigurati liječnički pregled kad posebne okolnosti vezano uz zdravstveno stanje maloljetnika opravdavaju takav pregled ili na zahtjev maloljetnika, branitelja ili roditelja, skrbnika i druge odgovarajuće odrasle osobe koju je maloljetnik izabrao i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju ili posebnog skrbnika. Rezultati i zaključak liječničkog pregleda daju se u pisanom obliku te se uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja sposobnosti maloljetnika da bude ispitan i da sudjeluje u drugim dokaznim radnjama.</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
---	---	------------------------------	--

<p>(b) nositelja roditeljske odgovornosti ili druge odgovarajuće odrasle osobe iz članka 5. i 15.;</p> <p>(c) djetetova odvjetnika.</p> <p>4. Zaključak liječničkog pregleda bilježi se u pismenom obliku. Ako je potrebno, pruža se liječnička pomoć.</p> <p>5. Države članice prema potrebi osiguravaju provođenje dodatnog liječničkog pregleda ako okolnosti to zahtijevaju.</p>			
<p>Članak 9.</p> <p>Audiovizualno snimanje ispitivanja</p> <p>1. Države članice osiguravaju audiovizualno snimanje ispitivanja djece koje policija ili druga tijela za izvršavanje zakonodavstva provode tijekom kaznenog postupka ako je to razmjerno s obzirom na okolnosti predmeta, uzimajući u obzir, između ostalog, je li odvjetnik prisutan ili nije i je li dijete lišeno slobode ili nije, uz pretpostavku</p>	<p>Članak 76.</p> <p>(1) Policija provodi ispitivanje maloljetnika prema odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje kazneni postupak.</p> <p>(2) Ako maloljetnik nije ispitan po policiji ili po sucu za mladež prema članku 63. ovoga Zakona, ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim hitnih dokaznih radnji.</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	

<p>da je najbolji interes djeteta uvijek na prvome mjestu.</p> <p>2. Ako ispitivanje nije audiovizualno snimano, bilježi se na neki drugi odgovarajući način, na primjer pisanjem zapisnika koji se propisno provjerava.</p> <p>3. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje mogućnost postavljanja pitanja u svrhu utvrđivanja identiteta djeteta bez audiovizualnog snimanja.</p>	<p>(3) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, maloljetnik mora biti ispitan po državnom odvjetniku ili sucu za mladež.</p> <p>(4) Ispitivanje maloljetnika koje provodi policija i državni odvjetnik snima se audio-video uređajem.</p>		
<p>Članak 10.</p> <p>Ograničavanje lišenja slobode</p> <p>1. Države članice osiguravaju da lišenje slobode djeteta u bilo kojoj fazi postupka bude ograničeno na najkraće moguće vrijeme. Treba uzeti u obzir dob i pojedinačnu situaciju djeteta, kao i osobite okolnosti predmeta.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da se lišavanje slobode, posebno pritvor, nameće djeci samo kao krajnja mjera. Države članice osiguravaju da se svaka odluka o pritvoru temelji na obrazloženoj odluci koja je podložna sudskom</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članak 66. stavak 1. i članak 67.</p>

<p>preispitivanju. Takva je odluka također podložna povremenom sudskom preispitivanju u razumnim vremenskim razmacima, koje obavlja sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev djeteta, djetetovog odvjetnika ili pravosudnog tijela koje nije sud. Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa, države članice osiguravaju da se odluke koje se donose u skladu s ovim stavkom donesu bez nepotrebnog odgađanja.</p>			
<p>Članak 11.</p> <p>Alternativne mjere</p> <p>Države članice osiguravaju da nadležna tijela, ako je moguće, koriste mjere koje predstavljaju alternativu pritvaranju (alternativne mjere).</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 64., 65. i 66. stavak 1.</p>

<p>Članak 12.</p> <p>Posebno postupanje u slučaju lišenja slobode</p> <p>1. Države članice osiguravaju da se djeca koja su u pritvoru odvoje od odraslih osoba, osim ako se smatra da je u najboljem interesu djeteta to ne činiti.</p>	<p>Članak 66. stavak 2.</p> <p>Maloljetnik prema kojem je određen istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka bit će smješten u zatvorenu zavodsku ustanovu. Maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navrší osamnaest godina života ostaje smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 66. stavak 3. i 63. stavak 5.</p>
<p>2. Države članice također osiguravaju da se djeca u policijskom pritvoru nalaze odvojeno od odraslih osoba, osim:</p> <p>(a) ako se ne smatra da je to u najboljem interesu djeteta; ili</p> <p>(b) u iznimnim okolnostima, ako to u praksi nije moguće, pod uvjetom da su djeca smještena s odraslima na način koji je u skladu s najboljim interesom djeteta.</p>	<p>Članak 66. stavak 2.</p> <p>Maloljetnik prema kojem je određen istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka bit će smješten u zatvorenu zavodsku ustanovu. Maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navrší osamnaest godina života ostaje smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci članak 108. stavak 9.</p>
<p>3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., kada pritvoreno dijete navrší 18 godina, države članice predviđaju mogućnost da ta osoba, ako je to opravdano, ostane u odvojenom pritvoru u odnosu na druge odrasle osobe, uzimajući u obzir okolnosti pritvorene osobe i pod uvjetom</p>	<p>Članak 66. stavak 2.</p> <p>Maloljetnik prema kojem je određen istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka bit će smješten u zatvorenu zavodsku ustanovu. Maloljetnik koji za vrijeme trajanja istražnog zatvora navrší osamnaest godina života ostaje smješten u zatvorenoj zavodskoj ustanovi ako je to opravdano s obzirom na okolnosti koje se tiču maloljetnika i ako je to skladu s najboljim interesom drugih maloljetnika koji su smješteni zajedno s njim</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Pravilnik o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora (NN 08/10) članak/članci članak 13. stavak 5., članak 16., članak 5., članak 19. stavak 2., članak 25. stavci 1. i 2., članak 26. stavci 1. i 3., članak 4.</p>

<p>da je to u skladu s najboljim interesom djece koja su u pritvoru s tom osobom.</p> <p>4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. i uzimajući u obzir stavak 3., djeca mogu biti u pritvoru s mlađim odraslim osobama, osim ako je to suprotno najboljem interesu djeteta.</p> <p>5. Kada su djeca pritvorena, države članice poduzimaju prikladne mjere s ciljem:</p> <p>(a) osiguranja i očuvanja njihovog fizičkog i psihičkog razvoja;</p> <p>(b) osiguranja njihovog prava na obrazovanje i odgoj, uključujući djecu s fizičkim poremećajima, osjetilnim oštećenjima ili poremećajima učenja;</p> <p>(c) osiguranja učinkovitog i redovitog ostvarivanja njihovog prava na obiteljski život;</p> <p>(d) osiguranja pristupa programima koji potiču njihov razvoj i njihovu reintegraciju u društvo; i</p> <p>(e) osiguranja poštovanja njihove slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja.</p>			
---	--	--	--

<p>Mjere poduzete u skladu s ovim stavkom moraju biti razmjerne i primjerene trajanju pritvora.</p> <p>Točke (a) i (e) prvog podstavka primjenjuju se i na druge situacije lišavanja slobode, osim pritvora. Poduzete mjere moraju biti razmjerne i primjerene takvim situacijama lišavanja slobode.</p> <p>Točke (b), (c) i (d) prvog podstavka primjenjuju se samo u situacijama lišavanja slobode koje nisu pritvor, samo u mjeri u kojoj je to primjereno i razmjerno u pogledu prirode i trajanja takvih situacija.</p> <p>6. Države članice nastoje osigurati djeci koja su lišena slobode da se čim prije sastanu s nositeljem roditeljske odgovornosti kada je takav sastanak u skladu s istražnim i operativnim zahtjevima. Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje određivanje druge odgovarajuće odrasle osobe u skladu s člankom 5. ili 15.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 13.</p> <p>Pravovremeno i pozorno rješavanje predmeta</p> <p>1. Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se kazneni postupci koji uključuju djecu rješavaju po hitnom postupku i s dužnom pažnjom.</p> <p>2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se prema djeci uvijek postupa s poštovanjem i primjereno s obzirom na njihovu dob, zrelost i razinu shvaćanja te uzimajući u obzir njihove posebne potrebe, uključujući probleme u komunikaciji koje ona mogu imati.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 4., 53. i 59.
<p>Članak 14.</p> <p>Pravo na zaštitu privatnosti</p> <p>1. Države članice osiguravaju zaštitu privatnosti djece tijekom kaznenog postupka.</p> <p>2. S tim ciljem, države članice osiguravaju da su saslušanja pred sudom u kojima sudjeluju djeca</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 34., 60. i 75. stavak 3.

<p>uobičajeno zatvorena za javnost ili dopuštaju sudovima ili sucima da odluče takva saslušanja zatvoriti za javnost.</p> <p>3. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se evidencija iz članka 9. ne širi u javnosti.</p> <p>4. Poštujući slobodu izražavanja i informiranja te slobodu i pluralizam medija, države članice potiču medije na poduzimanje samoregulatornih mjera kako bi ostvarili ciljeve iz ovog članka.</p>			
<p>Članak 15.</p> <p>Pravo djeteta na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti tijekom postupka</p> <p>1. Države članice osiguravaju da djeca imaju pravo na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti tijekom saslušanja pred sudom u kojem sudjeluju.</p> <p>2. Dijete ima pravo na pratnju druge odgovarajuće odrasle osobe koju samo imenuje i koju je kao takvu prihvatilo odgovarajuće nadležno tijelo ako</p>	<p>Članak 53.b</p> <p>(1) Maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika tijekom ispitivanja pred sudom i sudskog postupka.</p> <p>(2) Ako je to u najboljem interesu maloljetnika i ako nazočnost roditelja ili skrbnika neće ugroziti kazneni postupak, maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika i tijekom drugih radnji u postupku kojima je prisutan.</p> <p>(3) Ako su oba roditelja ili skrbnik nedostupni ili njihov identitet nije poznat ili postoje okolnosti zbog kojih bi se znatno ugrozio kazneni postupak ili je pratnja roditelja ili skrbnika u suprotnosti s najboljim interesom maloljetnika, maloljetnik ima pravo na pratnju druge</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	

<p>nazočnost nositelja roditeljske odgovornosti u pratnji djeteta tijekom saslušanja pred sudom:</p> <p>(a) nije u najboljem interesu djeteta;</p> <p>(b) nije moguća jer nakon razumnih nastojanja nije moguće stupiti u kontakt ni s jednim nositeljem roditeljske odgovornosti ili njegov identitet nije poznat; ili</p> <p>(c) može na temelju objektivnih i činjeničnih okolnosti znatno ugroziti kazneni postupak.</p> <p>Ako dijete nije imenovalo drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako je dijete imenovalo odraslu osobu koja nije prihvatljiva nadležnom tijelu, nadležno tijelo, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, određuje drugu osobu za pratnju djeteta. Ta osoba može biti i predstavnik tijela ili druge institucije nadležne za zaštitu i dobrobit djece.</p> <p>3. Ako okolnosti koje su dovele do primjene točke (a), (b) ili (c) stavka 2. prestanu postojati, dijete ima pravo na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti</p>	<p>odgovarajuće odrasle osobe koju je sam izabrao i koju je kao takvu prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju.</p> <p>(4) Ako maloljetnik nije izabrao drugu odgovarajuću odraslu osobu ili ako u odnosu na tu drugu odgovarajuću odraslu osobu koju je izabrao maloljetnik postoje okolnosti iz stavka 3. ovoga članka, zbog kojih tu osobu nije prihvatilo tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju, to tijelo će zatražiti imenovanje posebnog skrbnika maloljetniku za pratnju tijekom radnji sukladno stavicima 1. i 2. ovoga članka.</p> <p>(5) Ako prestanu postojati okolnosti iz stavka 3. ovoga članka, maloljetnik ima pravo na pratnju roditelja ili skrbnika tijekom nastavka ispitivanja pred sudom, odnosno sudskog postupka.</p> <p>(6) Tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju zabilježit će na zapisnik da prihvaća drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 3. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, kao i njezine osobne podatke. Ako to tijelo nije prihvatilo drugu odgovarajuću odraslu osobu iz stavka 3. ovoga članka koju je izabrao maloljetnik, na zapisnik će zabilježiti razloge neprihvatanja, a u kojem slučaju će zabilježiti osobne podatke posebnog skrbnika iz stavka 4. ovoga članka.</p> <p>(7) Ako maloljetnik izjavi da ne želi pratnju roditelja, skrbnika, druge odgovarajuće odrasle osobe iz stavka 3. ovoga članka ili posebnog skrbnika iz stavka 4. ovoga članka, tijelo koje vodi postupak ili provodi radnju dužno ga je upoznati na jednostavan i razumljiv način sa značenjem prava na pratnju i posljedicama odricanja od tog prava. Ako maloljetnik i dalje ne želi pratnju, tijelo može nastaviti s postupkom ili provođenjem radnje. Odricanje maloljetnika od prava</p>		
--	--	--	--

<p>tijekom eventualnog nastavka saslušanja pred sudom.</p> <p>4. Uz pravo osigurano stavkom 1., države članice osiguravaju djeci pravo na pratnju nositelja roditeljske odgovornosti, ili druge odgovarajuće odrasle osobe iz stavka 2., tijekom drugih faza postupka osim saslušanja pred sudom na kojima je dijete prisutno i za koje nadležno tijelo smatra da:</p> <p>(a) je u najboljem interesu djeteta da bude u pratnji te osobe; i</p> <p>(b) nazočnost te osobe neće dovesti u pitanje kazneni postupak.</p>	<p>na pratnju mora se zabilježiti u zapisnik, a ako se radnja snima, mora se zabilježiti i snimkom."</p> <p style="text-align: center;">Članak 77.</p> <p>(4) Nakon što je maloljetnik ispitan, dokaznim radnjama mogu biti prisutni maloljetnik i branitelj. O poduzimanju dokazne radnje bit će prije njezinog poduzimanja obaviješten maloljetnik i branitelj, osim ako radnja ne trpi odgodu. Tijelo koje provodi radnju može odobriti da radnji, uz osobe navedene u članku 53.b ovoga Zakona, budu nazočni žrtva ili oštećenik.</p>		
<p>Članak 16.</p> <p>Pravo djece osobno nazočiti i sudjelovati na svom suđenju</p> <p>1. Države članice osiguravaju da djeca imaju pravo nazočiti svom suđenju i sudjelovati u</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članak 53. stavak 1.</p>

<p>njemu te poduzimaju sve potrebne korake kako bi im omogućile učinkovito sudjelovanje, uključujući mogućnost da djeca budu saslušana i izraze svoja stajališta.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da djeca koja nisu bila nazočna na svom suđenju imaju pravo na novo suđenje ili na drugi pravni lijek, u skladu s Direktivom (EU) 2016/343 i prema uvjetima određenima u njoj.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci članak 497. stavak 3.
<p>Članak 17.</p> <p>Postupak na temelju europskog uhidbenog naloga</p> <p>Države članice osiguravaju da se prava iz članaka 4., 5., 6. i 8., članaka od 10. do 15. i članka 18. primjenjuju mutatis mutandis u odnosu na djecu koja su tražene osobe u trenutku svojeg uhićenja na temelju europskog uhidbenog naloga u državi članici izvršenja.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 70/19) članak/članci članak 6. kojim se dodaje članak 24.d

<p>Članak 18.</p> <p>Pravo na pravnu pomoć</p> <p>Države članice osiguravaju da se nacionalnim pravom povezanim s pravnom pomoći jamči učinkovito ostvarivanje prava na pomoć odvjetnika na temelju članka 6.</p>	<p>Članak 54.</p> <p>(1) Maloljetnik mora imati branitelja od prve radnje poduzete zbog postojanja osnova sumnje da je počinio kazneno djelo do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka, kod donošenja odluke o zamjeni odgojne mjere zavodskom odgojnom mjerom i kod naknadnog izricanja maloljetničkog zatvora.</p> <p>(6) U slučaju postupanja protivno stavku 1. ovog članka, zapisnici i snimka ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
<p>Članak 19.</p> <p>Pravni lijekovi</p> <p>Države članice osiguravaju da djeca koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenom postupku, kao i djeca koja su tražene osobe, u okviru nacionalnog prava imaju učinkovit pravni lijek u slučaju kršenja njihovih prava iz ove Direktive.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17) članak/članci članci 239.a stavak 1., 213. b stavak 1., 229. stavak 5., 347. stavak 2., 497. stavak 3., 467., 468.</p>
		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 63. stavak 4., 64., 65. stavak 2., 66. stavak 5. i 67. stavak 4.</p>

		Nije preuzeto	Preuzeto u: Pravilnik o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora (NN 08/10) članak/članci članak 6. stavci 1. i 2.
<p>Članak 20.</p> <p>Osposobljavanje</p> <p>1. Države članice osiguravaju da osoblje tijela za izvršavanje zakonodavstva i osoblje ustanova za osobe lišene slobode koje se bavi predmetima koji uključuju djecu prođe određeno osposobljavanje do razine koja je prikladna za njihove kontakte s djecom u pogledu prava djece, odgovarajućih tehnika obavljanja razgovora, dječje psihologije, komunikacije na jeziku prilagođenom djetetu.</p> <p>2. Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i razlike u organizaciji pravosuđa među državama članicama te vodeći računa o ulogama osoba koje su odgovorne za osposobljavanje sudaca i tužitelja, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) članak/članci članci 38., 41. stavak 2., 54. stavak 4. i 126.

kako bi osigurale da su suci i tužitelji koji sudjeluju u kaznenim postupcima koji uključuju djecu stručnjaci u tom području, da imaju učinkovit pristup posebnom stručnom osposobljavanju, ili oboje.

3. Uz dužno poštovanje neovisnosti pravne struke i uloge osoba koje su odgovorne za osposobljavanje odvjetnika, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi odvjetnicima koji sudjeluju u kaznenim postupcima koji uključuju djecu osigurale mogućnost stručnog osposobljavanja iz stavka 2.

4. Države članice, putem svojih javnih službi i financiranjem organizacija za pomoć djeci, potiču inicijative koje omogućuju onima koji djeci pružaju usluge potpore i retroaktivne pravde da prođu odgovarajuće osposobljavanje do razine koja je prikladna za njihove kontakte s djecom i da poštuju standarde struke kako bi se osiguralo da se te usluge pružaju na nepristran, pravičan i stručan način.

<p>Članak 21.</p> <p>Prikupljanje podataka</p> <p>Države članice do 11. lipnja 2021. i svake tri godine nakon toga šalju Komisiji dostupne podatke o provedbi prava iz ove Direktive.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba se odnosi na obvezu država članica o prikupljanju podataka.</p>
<p>Članak 22.</p> <p>Troškovi</p> <p>Države članice snose troškove koji nastaju zbog primjene članka 7., 8. i 9., bez obzira na ishod postupka, osim, u pogledu troškova nastalih primjenom članka 8., ako su ti troškovi pokriveni zdravstvenim osiguranjem.</p>	<p>Članak 89. stavak 3.</p> <p>(3) Troškovi pribavljanja podataka potrebnih za ocjenu psihofizičke razvijenosti maloljetnika i podataka o osobnim i obiteljskim prilikama maloljetnika, troškovi liječničkog pregleda koji nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem i troškovi audio-video snimanja ispitivanja maloljetnika padaju na teret državnog proračuna.</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
<p>Članak 23.</p> <p>Klauzula o neregresiji</p> <p>Ništa u ovoj Direktivi ne tumači se kao ograničavanje ili odstupanje od bilo kojih prava ili postupovnih jamstava zajamčenih Poveljom, EKLJP-om ili drugim mjerodavnim</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje klauzulu o neregresiji.</p>

<p>odredbama međunarodnog prava, posebno Konvencijom UN-a o pravima djeteta, ili pravom bilo koje države članice kojim se pruža viša razina zaštite.</p>			
<p>Članak 24.</p> <p>Prenošenje u nacionalno zakonodavstvo</p> <p>1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 11. lipnja 2019. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.</p> <p>Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.</p> <p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Oodredba propisuje prenošenje u nacionalno zakonodavstvo.</p>

<p>Članak 25.</p> <p>Izvješće</p> <p>Komisija do 11. lipnja 2022. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, procjenjujući opseg u kojem su države članice donijele nužne mjere u cilju usklađivanja s ovom Direktivom, uključujući evaluaciju primjene članka 6., zajedno sa zakonodavnim prijedlozima ako je to potrebno.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odreba propisuje rok Komisiji za podnošenje izvješća Europskom parlamentu i Vijeću</p>
<p>Članak 26.</p> <p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje stupanje na snagu Direktive.</p>
<p>Članak 27.</p> <p>Adresati</p> <p>Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odredba propisuje adresate propisa.</p>